

Zasavski TEDNIK

Štev. 37

TRBOVLJE, 7. SEPTEMBRA 1957

Leto X

Izdaja Okrajni odbor SZDL Trbovlje • Urejuje uredniški odbor • Odgovorni urednik Stane Suštar • Naslov uredništva in uprave: • Zasavski tednik • Trbovlje 1, Trg revolucije 28 • Telefon štev. 91 • Račun pri Komun. banki, Trbovlje 62-KB-10-146 • List izhaja vsako soboto • Letna naročnina 400 din, polletna 200 din, četrtletna 100 din, mesečna 40 dinarjev • Tiska tiskarna Časopisnega podjetja • Slovenski poročevalci v Ljubljani • Cena izdru 10 din • Rokopisov, ki morajo biti v uredništvu najkasneje vsak torek, ne vračamo.

7 dni po svetu

Te dni sta si sovjetski in angleški ministrski predsednik že četrtič izmenjala pisma. Kot v prejšnjih, tudi v zadnjem svetovna javnost ni našla ničesar drugega — kot zahteva za nadaljnje dopisovanje.

ČETIRTO PISMO MAC MILLANA

poziva premiera Bulganina naj »dobrohotno« prouči načrt zahodnih sil o delni razorožitvi. V nadaljevanju pisma pa se Macmillan hvali s sodnim tonom in vsebinsko izjavo sovjetskega delegata Zorina po predložitvi zahodnih predlogov o razorožitvi. Nato pa v leti sapi zatrjuje, da je najnovejši problem prenehanje tekme v oboroževanju.

Sledi še razočaranje zaradi dolžnega odgovora na vprašanje glede Nemčije in trditve, da ravnanje sovjetske vlade na Srednjem Vzhodu ni v skladu z zagotovili, ki jih je dal premier Bulganin v zadnjem pismu.

KONFERENCA TRADEUNIONOV

v Blackpoolu, katere se udeležuje nad 1000 delegatov angleških sindikalnih zvez, bo bržčas bistvenega pomena za nadaljnje vodenje angleške gospodarske politike. Že prve dni je bila videti, da sindikalisti vztrajajo, in pozivajo konferenco, naj zavrne vsak poskus konservativne vlade, ki hoče vrniti sindikatov politiko »zadrževanja meje« v kakršni koli obliki. Na drugi strani pa stališča sindikatov do laburistične politike nacionalizacije, po kateri naj bi prišla angleška industrija v javno lastništvo, niso enotna, čeprav jih niso v celoti obsodili, pač pa zgolj kritizirali. Bomo videli!

EISENHOWER NI USPEL

Pred dnevi se je končalo v ZDA letošnje zasedanje ameriškega Kongresa. Čeprav je trajalo sedem mesecev — navadno traja le pol leta — so opazovali neenotnega mnenja glede uspešnosti zasedanja in pravijo, da je doživel Eisenhower običuten poraz. Za kaj gre? Kongres je namreč odobrili le majhen del zakonodajnega programa in še tega so precej spremenili. Uspeh kongresa je samo v tem, da so sprejeli zakon o zaščiti državljanov pravic. Kongres pa je občutno zmanjšal proračun državnih izdatkov, in je Eisenhower izrazil svoje razočaranje, da Kongres ni bil v svojem delu bolj daljnoviden.

DVA POMEMBNA OBISKA

V sredo je prišel v našo državo angleški zunanji minister Selwyn Lloyd, ki je bil gost zunanjega ministra za zunanje zadeve Koče Popovića. Angleškega zunanjega ministra bo sprejel tudi predsednik tov. Tito in podpredsednik Zveznega izvršnega sveta tov. Edvard Kardelj. Razgovori med angleškimi in jugoslovanskimi državnikmi so se nadaljevali na stiki med Vel. Britanijo in Jugoslavijo, kakor tudi na vprašanja mednarodnega političnega položaja. Ta mesec pa prispje v našo državo tudi poljska partijska in vlada delegacija, ki jo bo vodil Vladislav Gomułka. Ni dvoma, da bo obisk poljskih državljanov velikega pomena za nadaljnje utrjevanje prijateljskih vezi med Poljsko in Jugoslavijo.

VERME

ZA ČAS OD 6. DO 15. SEPT.

Konec tekočega tedna, to je med 7. in 8. septembrom in v zadnjih dneh prihodnega tedna, to je med 13. in 15. septembrom padavine z ohlajitvijo. Ostale dni lepo, večinoma jasno vreme. (Napoved priredil V. M.)

Z ZASEDANJA OKRAJNEGA LJUDSKEGA ODBORA V TRBOVLJAH RAZDELITEV INVESTICIJSKIH SREDSTEV

Na nedavni 16. seji obeh zborov okrajnega ljudskega odbora v Trbovljah, ki jo je vodil predsednik Martin Gosak, je bila nedvomno najvažnejša točka obsežnega dnevnega reda razprava in sklepanje o smernicah in pogojih za doveljevanje investicijskih posojil iz okrajnega državnega investicijskega sklada. Odborniki so po daljši razpravi potrdili predlagano razdelitev, s katero bo omogočeno našim gospodarskim in kmetijskim organizacijam začetni predvideni investicijski dela. Osnovno je to, da so dobila investicijska sredstva predvsem tista podjetja in kmetijske organizacije, ki so prav tako sestavila tehnične investicijske programe, res pa je tudi, da kaže razdelitev vseh investicijskih posojil — doveljenih in nedoveljenih — to, da so bile upoštevane najnujnejše potrebe.

Ni pa seve nobenega dvoma, da je potreba po občinah brez števila, zlasti po vaseh, kjer na primer še danes nimajo pitne vode, vendar je tudi tokrat, na tem zasedanju obveljalo edino pravo mnenje, da morajo prebivalci takih vasi samoiniciativno začetki s pripravljenimi deli, nakar lahko računajo na pomoč skupnosti, ki doslej še nikoli ni izostala.

Kot rečeno, so odborniki izglasovali predloge, po katerih dobe posojila naslednje gospodarske organizacije: Opekarna Brežice 9 milijonov din, za gradnjo nove krošne peči, umetne sušilnice in opreme. Hrastniška Steklarna za rekonstrukcijo lovarne, »Prevoze Brežice za nakup 5 kamionov pa skupno okrog 23 milijonov din.

Potem so glasovali tudi o predvidenih investicijah, ki jih dobe naslednja podjetja: Tovarna »Peta« v Radečah za rekon-

imenovana pa je tudi okrajna gospodarsko-finančna komisija za izvedbo cepjenja proti poliomielitisu, ki jo bo vodil okrajni predsednik Martin Gosak. — O ukrepih za preprečitev prاشenja in zasajenja.

strukcije sušilnice, Mizararska produktivna zadruga v Sevnici za rekonstrukcijo svojih obratov, Pletilnica v Dobovi za gradnjo poslovnih prostorov, Splošna obrtna kovinarska zadruga v Vidmu-Krškem za rekonstrukcijo svojih obratov, predvideno pa je tudi izboljšanje prometne, saj dobe posojilo tudi Avto-prevozniki podjetje v Trbovljah in Zagorja za nakup dveh avtobusov.

Investicijska posojila za nego, spodarske investicije znašajo 59 milijonov din. Od tega daje okrajni ljudski odbor 23 milijonov za gradnjo pošte v Trbovljah, 12 milijonov din za gradnjo vodovoda v Vidmu-Krškem, 1.500.000 za nadomestilo za posojila iz občinskega stanovanjskega sklada občine Brežice, 2.500.000 za ureditev poslovnih prostorov Komunalne banke v Trbovljah in drugo. Razen tega se predvidena investicijska posojila za prispevek in gradnjo za trboveljsko bolnišnico, za elektrifikacijo vasi: Dobovec, Gore, Pisce, Malkovec, Kal in Zabu-kovje, za začetek gradnje kopalnega bazena v Čatekih Toplicah in drugo.

Za kmetijstvo določena investicijska posojila pa bodo dobili: »Agroservis« Brežice za nakup strojeve, KZ Pisce za gradnjo silnice in gospodarskega poslopja na Rigu in drugo.

Skupna, dovoljena in predvidena posojila za gospodarske investicije v tekočem letu znašajo

137.637.000 din, za negospodarske investicije 147.500.000 din in za investicije v kmetijstvu 52.306 tisoč dinarjev.

Potem sta oba okrajna zbora imenovala še gospodarsko-finančno komisijo za izvedbo cepjenja proti poliomielitisu, ki bo pričela s svojim delom že v najbližji prihodnosti, odborniki pa so poslušali tudi poročila o ukrepih zaradi dimljenja oziroma prاشenja in zasajenja v Hrastniku in Trbovljah. Ker obe trboveljski podjetji Cementarna in Elektarna še nista v stanju absolutno preprečiti vsakršno prاشenje, bosta pa

Planinski tabor na Zasavski gor.

Okrajni odbor SZDL v Trbovljah je že pred leti formalno koordinacijski odbor vseh zasavskih planinskih društev, katerega glavni namen je bil, izmenjavati izkušnje pri delu v planinskih društvih, dati je ta odbor daljši tudi smernice za pridobitev in vzgojo mladih planincev, poleg tega pa je dal napotke za gospodarsko udejstvovanje društev, okrohovanje planinskih postojank in organizacijo skupnih izletov na katerih naj bi se planinci med seboj spoznali in zbližali.

Ugotovimo lahko, da je to prizadevanje rodilo bogate sadove. Uspehi zadnjih let se zlasti izražajo v Zasavski transverzali, ki povezuje preko planinskih vrhov Komarovec in Kum, da planince

lahko obišče vse planinske postojanke na tej poti in prizorišča bojev v NOV. Odbor tudi pripravlja gradivo za izdajo vodnika za to pot. Vodnik bo obsegal poleg turističnih zanimivosti tudi zgodovinske podatke krajev, skozi katere teče ta transverzala in podatke iz bojev NOV.

Kot manifestacija enotnega delovanja zasavskih planinskih društev pa bo tabor zasavskih planincev na Sv. Gori (848 m), v nedeljo, 8. septembra t. l.

Jutri bodo torej prihiteli planinci iz Spodnjega Posavja in iz revirjev na to goro, da se med seboj spoznajo in napravijo smernice za svoje bodoče delo. Predvsem je pričakovati velik obisk mladine, ki bo morala prej ali slej prevzeti vodstvo planinske organizacije.

Nocoj, v soboto, 7. septembra zvečer, bodo planinci prišli na Gori Kravce, jutri, v nedeljo pa bo ob 10. uri dopolnilo slavnostno zborovanje planincev v planinski koči, nato pa izleti v najbližje okolice. Slovenski se bodo poleg številnih zastopnikov političnih in oblastvenih organizacij, zastopnikov PZS, udeležili še planinski ožet in člani rudarske gornje na pihala iz Zagorja.

Zveze z vlaki so ugodne v obe smeri — iz železnice postaja Sava ali iz Zagorja in nato v avtobusom do Medijskih toplic, kjer si bodo udeleženci lahko ogledali tudi znano termalno kopališče in nov bazen. Tudi avtobusne zveze so ugodne do Radeč, od tu pa je le dobro uro boda do vrha Gore. Organizator tabora je Planinsko društvo iz Zagorja, ki si prizadeva, da bi tabor čimbolje uspel in da bo za potrebe udeležencev dobro preskrbljeno.

Janžek K.

Franc Tihole

OB ZAČETKU ŠOLSKEGA LETA

Predčerašnjim se je spet začelo. Po šolah so se po dveh mesecih molka oglasili šolski zvoci in v doslej samotne učilnice se je ponovno naselil igriv živzav. Te dni so mladi še obujali spomine na preplede dni zlate prostosti, zdaj pa se razgrete glave že hladijo, spomini na letovanja blide, in mlade roke že pričenjajo obračati prve strani šolskih knjig.

Letošnje šolsko leto pa se močno razlikuje od vseh dosedanjih. Pravkar smo namreč začeli prve brazde, napravili prve korake k šolski reformi. Torej k reformi, o kateri je pri nas bilo že tisočero živih razprav in pomenkov, in od katere pričakujemo v kasnejših letih uresničitve začetne poti. Kot v vseh drugih šolah na Slovenskem, bomo tudi v Zasavju začeli poučevati v prvih treh razredih osnovne šole po novem učnem načrtu — torej učnem načrtu bodočih osemletk. Naše okrajno šolsko vodstvo pa je določilo tudi šoli na Dolu pri Hrastniku in v Leskovcu, kjer bodo poučevali četrti razrede po novem učnem načrtu. Izkušnje bodo torej pokazale, če smo pravilno in življenjsko zakolčili učne načrte za četrte razrede bodočih osemletk, in te nam bodo služile za dokončno določitev programov novega reformiranega četrtega razreda. Če k temu pridemo še to, da se v Zagorju uvaja peti razred osemletke — v

PRVE BRAZDE

Trbovljah so ga uvedli poskusno, še lani — v katerem bodo tudi že poučevali po novem učnem načrtu, bi bilo pravzaprav vse, kar bomo letos storili na poti k dokončni reformi šolstva črta.

Podoba je, da ne nameravamo karkoli hiteti in brez vsakršnih prejšnjih izkušenj uvajati načel in smernic šolske reforme. Saj končno ni prav nobenega razloga, ki bi nam narokoval kakršno koli naglico, kajti zavesti se moramo, da se lotevamo

enega izmed najbolj perečih in delikatnih didaktičnih problemov, in prav bi lahko šele izkušnje pokazale dobre in slabe strani tega važnega načrta.

Z novim šolskim letom pa se po naših šolah začneja tudi razgibana družbena dejavnost. V naslednjih dneh se bodo sešla pionirska vodstva, ki bodo sprejela načrte za izvenskolsko delo. Spet bodo oživeli številni pionirski krožki, po naših pevskih sobah se bodo

do glasili mladi pevci in na šolske odre bodo ponovno stopili pionirji, da bi lahko v naslednjih mesecih zaigrali svojo vrstnitsko in staršev.

Prav bi bilo, da bi naše množične organizacije, zlasti delavsko - prosvetna društva začela že sedaj, ob samem začetku, pomagati mladim ljudem, kajti mnogokje so že spoznali, da je vsakršna pomoč dragocen kapital za njihove sekcije. Podobno skrb pa moramo posvetiti našim šolskim svetom, ki se te dni že zbirajo, da bi znova lahko pomagali našim šolnikom pri urejanju desetih problemov. Povsod tam, kjer se bomo skrbno in zavzeto zanimali za delo šolskih svetov, kjer jim bomo skušali olajšati njihove skrbi in težave, šola ne bo osamljena, in lahko približemo, da bo to bistvenega pomena za dobre učne uspehe.

Končno pripravljajo občinska vodstva organizacije SZDL posvetovanja s šolniki. Tu bodo govorili o vključitvi učiteljskega kadra v družbeno dejavnost.

Vsekakor upravičeno pričakujemo, da ne bo prosvetnega delavca, ki bi ob tem plodnem snovanju naštetih organizacij in društev stal ob strani. Naša dolžnost pa je, seve, da jim pri izvenskolem delu vsestransko pomagamo. Milan V.

ALI SMO POŠTENI?
Aktualna reportaža: »Šest denarnic liče poštenega najditelja« na zadnji strani.

Priprave na volitve v Hrastniku

Pod tem geslom so bili sklicani vsi aktivisti SZDL v Hrastniku, kakor tudi aktiv ZK Hrastnik, da se pogovore o nalogah za bližnje volitve v občinske odbore in zbore proizvajalcev. Datum volitev se naglo približuje, vendar razvidno iz sklepov sestanka pri občinskem odboru SZDL, da so vse priprave že v polnem teku. Tovarš Toni Sihur in predsednik občine sta navzočim članom

podrobno prikazala bližnje naloge, ki jih je treba izvršiti. Vsi člani so se strinjali, da naj bo število članov bodočega občinskega odbora samo 21, prav toliko tudi pri zboru proizvajalcev. Vsaka volilna enota, ki jih je 19, bo imela svojega odbornika, razen dveh volilnih enot, ki bosta volili po 2 odbornika. Na vsakega odbornika hrastniške občine bo prišlo okrog 320 volivcev. Hrastniški proizvajalci pa bodo volili na rudniku 9 odbornikov, pri steklarni 7, v tovarni kemičnih izdelkov 2, trgovina in komunala 1, kmetijski sektor pa bo volil 2 odbornika.

Vse priprave za izvedbo zborov volivcev so prav tako v teku in so za njihovo izvedbo postavljene člani političnega aktiva. Kakor tudi občinski odborniki, ki bodo podali poročilo o delu občinskega ljudskega odbora v zadnjih letih njihove mandatne dobe.

Iz vseh priprav razvidno, da bodo hrastniški volivci tudi pri teh volitvah pokazali svojo politično zavest. Priprave vseh članov SZDL na bodočih sestankih pa naj bo, da se vključijo v bodoče občinske odbore tudi

čimveč žena in mladincev, kar je bilo poudarjeno še posebej. R. V.

NOV GASILSKI DOM V SKOPICAH

Prostovoljno gasilsko društvo iz Skopice že deluje okrog 25 let. Ves čas svojega obstoja so močno pogrešali svoj dom. Prav zaradi tega je bila otvoritev novega gasilskega doma v Skopicih nedvomno velikega pomena.

Dom, katerega so odprli preteklo nedeljo, so postavili po zaslugi požrtvovalnih in enotnih domačinov. V domu je poleg orodšča, ki nadomestuje tudi dvorano, še oder. Domačini nameravajo ta dom razširiti, tako da bo v njem lahko žarišče kulture in prosvete omenjene vasi na Krškem polju.

Skopičani so ponovno dokazali, da je le v slogi moč, saj so dogradili lep gasilski dom, ki je vreden preko 2 milijona dinarjev, lahko bi rekli, skoraj z lastnimi sredstvi. Vsa pomoč je znašala le okrog 400.000 dinarjev, medtem ko so vse ostalo prispevali sami.

re, modele za kekse, igrače iz češarkov, like iz žice in podobno.

Vsi tečajniki so se navdušili in izrazili željo, da bi si v prihodnjem letu znanje še izpopolnili.

Tečaj ročnih spretnosti, ki ga je organiziral okrajni odbor LT Trbovlje, je že drugi te vrste, z leti pa jih bo še več. Očitno pa je, da je bil zadnji tečaj še bolj pripravljen kot prvi. To je zasluga predavateljskega kadra, kakor tudi okrajnega odbora LT, ki je omogočil predavateljem, da so obiskovali predhodno republiški tečaj ročnih spretnosti v Kamniku.

Intervju z ljudskim odbornikom

Tovariš Marijan Orožen iz Trbovelj opravlja razen dolžnosti odbornika okrajnega ljudskega odbora še številne druge funkcije, ki mu vzamejo skoraj ves prosti čas. Kljub temu je — tudi po izjavah volivcev — eden izmed tistih odbornikov, ki se zavedajo svoje odgovornosti do volivcev. Zato ni naključje, da sem ravno njega izbral za svoj kratek intervju. Prvo vprašanje se je glasilo:

Odkrito vprašanje: Ali si v svoji mandatni dobi opravil zaupanje volivcev?

Kakor da bi vedel, kako bo začel, sem v zapisnico zapisal: Dolžnost ljudskega odbornika ni lahka stvar... Nato je nadaljeval:

Po svojih močeh sem se trudil, da bi izpolnil naloge odbornika. Vem, da še daleč nisem napravil vsega, kar bi kot ljudski odbornik moral storiti. Vzrok je v tem, da prebivam izven svoje volilne enote, pa tudi mlad sem še in brez zadostnih izkušenj. Čeprav sem bil vedno v stiku z volivci in sem tudi obiskoval zbornice volivcev, menim, da je to še vedno premalo. Ljudski odbornik mora biti človek, ki usakodnevno daje perspektive svojim volivcem in jih mobilizira za borbo za hitrejši gospodarsko-politični in kulturni napredek kraja ter vse naše skupnosti. Sicer pa — o mojem delu naj sodijo volivci...

Tovariš Marijan se redno udeležuje sej okrajnega ljudskega odbora, aktivno sodeluje v delu raznih komisij in odborov. Na moje drugo vprašanje o delu okrajnega ljudskega odbora je odgovoril:

Okrajni ljudski odbor je kot najvišji predstavniški organ v okraju v zadnjih letih napravil uspešen razvoj in vse bolj postaja telo, ki resnično usmerja in vodi gospodarsko politiko v okraju. Pogosto je slišati pripombe, češ da so seje včasih premalo živahne. Menim, da vzrok za to ni v nezanimanju odbornikov za vprašanja, ki so na dnevnem redu, temveč v tem, da so razni osnutki odlokov in predlogi v večini primerov dobro sestavljeni in v skladu z interesi okrajne skupnosti. Prepričan sem, da bi bila razprava kaj živahna in pisana, če bi bil kak predlog upravnega aparata v navskrižju z našo osnovno politično linijo...

Za boljše delo okrajnega ljudskega odbora bi bilo treba mnoga drobna vprašanja prenesti v pristojnost ustreznih svetov, kar bi prispevalo k temu, da bi se okrajni ljudski odbor bolj posvetil reševanju načelnih gospodarsko-političnih vprašanj.

Od tovariša Marijana sem se poslovil v prepričanju, da mu bodo volivci tudi v prihodnje zaupali.

-no

10 let gradbenega podjetja

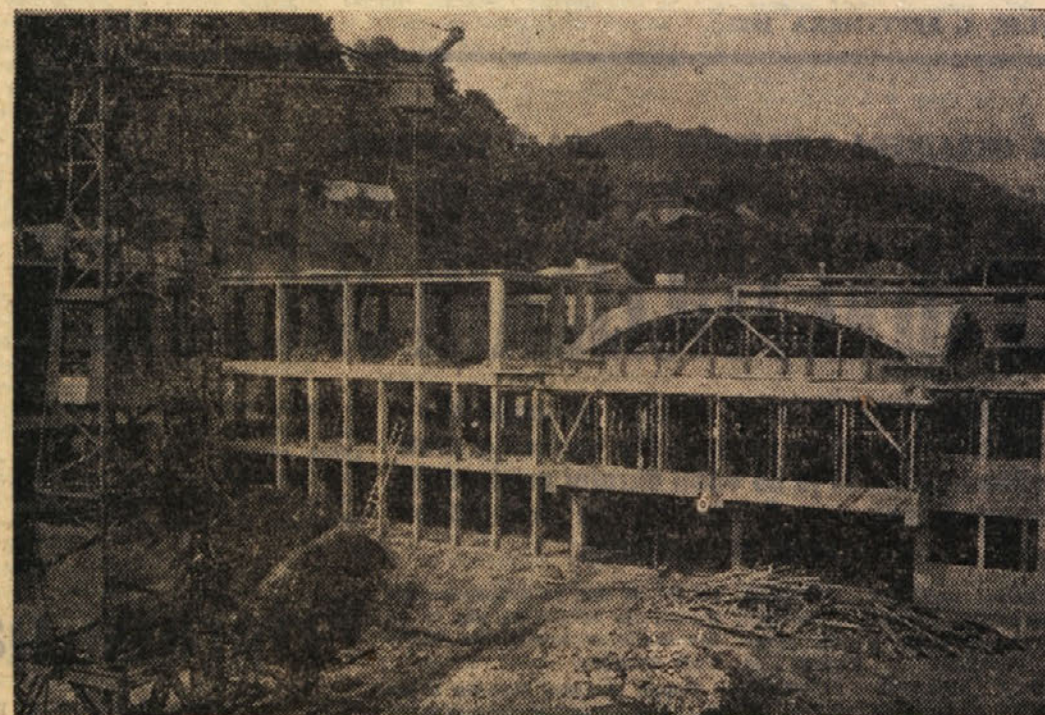
Bržčas ste kdaj opazovali zidanje pri delu. Verjetno vas je predvsem presenetila njihova spretnost, ne glede na to, ali so delali pri tleh ali v zidavih višini. Morda ste celo pomislili, da je treba za dograditev majhne hišice premetati tisočero kosov opeke in zmešati nič koliko peska z apnom.

Ce pa bi morda pobrali kakšnega zidarja Gradbenega podjetja »Beton«, koliko kosov opeke bi potrebovali za zidavo vašega doma?

Betonovci pravijo: »Za potrebe skupnosti smo samo v trboveljskem okraju zgradili nad 80 industrijskih objektov in 417 stanovanj! Poznajmo nas vsepovsod kot solidne graditelje, ne preveč drage, in upamo, da bomo v Zasavju še tudi v bodoče postavili marsikatero poslopje. Za dosedanje desetletno zaupanje pa — prisrčna hvala!

reporizirano Gradbeno podjetje »Beton« iz Celja, ki pa ima svoj gradbišča tudi v našem okraju, desetletnico obstoja. Začetki

Trbovjljaj pošteno in bančno poslojje. Velika dela so opravili tudi v sosednjem Hrastniku. Zgradili

Trbovije bodo končno dobile prepotrebno novo pošto. Zahtevana gradbena dela opravlja »Beton«

ke je šlo skozi njegove roke, bi zmalaj z glasom: kdo bi šel, vsakogar za milijonov, kajti deset let ni tako kratka doba! Res! Te dni praznuje znano,

tega podjetja segajo tja v prva povojna leta, ko so se komaj za silo rešili porodnih krčev. Nič ne skrivajo začetnih težav, in med drugim vam povedo, da so začeli z dvema kamionoma in nekaj mešalci betona.

Skranja so opravljali majhno delo. Kmalu pa se je začel razcvet gradbene industrije in tudi »Beton« je začel rasti. Betonovci so začeli prevzemati vedno obsejnejša gradbena dela in kmalu so ponesli sloves svojega dela v vse predele severne Slovenije.

Tudi v našem, trboveljskem okraju, jih dobro poznamo! Prav v Trbovljah so se lotili ene izmed svojih največjih gradenj: zidave Strojne tovarne.

Sicer pa pojdemo od kraja! Njihove največje gradnje so: dograditev Strojne tovarne v Trbovljah, kjer so pravkar začeli graditi še obdelovalnico, zidavo lupinaste strehe v trboveljski Elektrarni, zidavo raznih objektov v trboveljski Cementarni, pravkar pa gradijo v

so upravno poslopje rudnika, opravili nešteto del v hrastniški Steklarni, postavili mogočen samski dom in druge objekte. Posebno veliko delo so opravili v Zagorju. Njihove gradnje

so upravno poslopje rudnika, opravili nešteto del v hrastniški Steklarni, postavili mogočen samski dom in druge objekte. Posebno veliko delo so opravili v Zagorju. Njihove gradnje

so upravno poslopje rudnika, opravili nešteto del v hrastniški Steklarni, postavili mogočen samski dom in druge objekte. Posebno veliko delo so opravili v Zagorju. Njihove gradnje

so upravno poslopje rudnika, opravili nešteto del v hrastniški Steklarni, postavili mogočen samski dom in druge objekte. Posebno veliko delo so opravili v Zagorju. Njihove gradnje

Nova trboveljska banka je pod streho

Nova trboveljska banka je pod streho

Nova trboveljska banka je pod streho

Nova trboveljska banka je pod streho

Nova trboveljska banka je pod streho

Nova trboveljska banka je pod streho

Nova trboveljska banka je pod streho

Nova trboveljska banka je pod streho

Nova trboveljska banka je pod streho

Nova trboveljska banka je pod streho

Nova trboveljska banka je pod streho

Nova trboveljska banka je pod streho

Nova trboveljska banka je pod streho

Nova trboveljska banka je pod streho

Nova trboveljska banka je pod streho

Nova trboveljska banka je pod streho

Nova trboveljska banka je pod streho

Nova trboveljska banka je pod streho

Nova trboveljska banka je pod streho

Nova trboveljska banka je pod streho

Nova trboveljska banka je pod streho

Nova trboveljska banka je pod streho

Nova trboveljska banka je pod streho

Nova trboveljska banka je pod streho

Nova trboveljska banka je pod streho

Nova trboveljska banka je pod streho

Nova trboveljska banka je pod streho

Nova trboveljska banka je pod streho

Nova trboveljska banka je pod streho

Nova trboveljska banka je pod streho

Nova trboveljska banka je pod streho

Nova trboveljska banka je pod streho

Nova trboveljska banka je pod streho

Nova trboveljska banka je pod streho

Nova trboveljska banka je pod streho

Nova trboveljska banka je pod streho

Nova trboveljska banka je pod streho

Nova trboveljska banka je pod streho

Nova trboveljska banka je pod streho

Nova trboveljska banka je pod streho

Nova trboveljska banka je pod streho

Nova trboveljska banka je pod streho

Nova trboveljska banka je pod streho

Nova trboveljska banka je pod streho

Nova trboveljska banka je pod streho

Nova trboveljska banka je pod streho

Nova trboveljska banka je pod streho

Nova trboveljska banka je pod streho

Nova trboveljska banka je pod streho

Nova trboveljska banka je pod streho

Nova trboveljska banka je pod streho

Nova trboveljska banka je pod streho

Nova trboveljska banka je pod streho

Nova trboveljska banka je pod streho

Nova trboveljska banka je pod streho

Nova trboveljska banka je pod streho

Nova trboveljska banka je pod streho

Nova trboveljska banka je pod streho

Nova trboveljska banka je pod streho

Nova trboveljska banka je pod streho

Nova trboveljska banka je pod streho

Nova trboveljska banka je pod streho

Nova trboveljska banka je pod streho

Nova trboveljska banka je pod streho

Nova trboveljska banka je pod streho

Nova trboveljska banka je pod streho

Nova trboveljska banka je pod streho

Nova trboveljska banka je pod streho

Nova trboveljska banka je pod streho

Nova trboveljska banka je pod streho

Nova trboveljska banka je pod streho

Nova trboveljska banka je pod streho

Nova trboveljska banka je pod streho

Nova trboveljska banka je pod streho

Nova trboveljska banka je pod streho

Nova trboveljska banka je pod streho

Nova trboveljska banka je pod streho

Nova trboveljska banka je pod streho

Nova trboveljska banka je pod streho

Nova trboveljska banka je pod streho

Nova trboveljska banka je pod streho

Nova trboveljska banka je pod streho

Nova trboveljska banka je pod streho

Nova trboveljska banka je pod streho

Nova trboveljska banka je pod streho

Nova trboveljska banka je pod streho

Nova trboveljska banka je pod streho

Nova trboveljska banka je pod streho

Nova trboveljska banka je pod streho

Nova trboveljska banka je pod streho

GOSPODARSKI KOMENTAR

izhodišče za ocenjevanje

Zadnjih smo v našem gospodarskem komentarju, ob razgovorih o namenu analitične ocene delovnih mest, dejali med drugim, da marsikaj ne vedo, kaj je izhodišče za analitično oceno, za popis in opis del (v prvi fazi) ter analizo in stopnjevanje (v drugi fazi) v celotnem postopku. Prav zato, ker ponekod niso došli bistva analitične ocene del ter mislijo, da je njen končni rezultat izključno le določanje višine tarifnih postavk za določeno delovno mesto, zato, ker so spregledali, da je to samo metoda, s pomočjo katere bo moč dobiti oziroma ugotoviti medsebojne odnose med posameznimi vrstami poslov, med določenimi deli in določenimi »težino« ali »vrednostjo« del, so spregledali tudi, kje je izhodišče za vso to opravilo. Pravilno pojmovati izhodišče za vsa ta opravila nam omogoča pravilno in točno opraviti vse in dobiti rezultate, ki jih od analitične ocene del pričakujemo.

Izhodišče za vse podatke, ki jih hočemo dobiti, za vsa opravila, je določeno delovno mesto samo, ne pa delovno mesto, kot smo ga morda obravnavali doslej v tarifnem pravilniku, in sicer pod vplivom dosedanjih načel tarifne politike. Prav nič nas ne sme zanimati, ali dela na nekem delovnem mestu France ali Janez, temveč smo morali, oziroma se moramo pri popisu in opisu del ugotovljati le vse značilnosti delovnih mest. Če bi se recimo pri sedanjem ocenjevanju ozirali na to, kdo dela na določenem delovnem mestu in glede na to opisovali zahteve delovnih mest ter jih analizirali, bi dobili analitično oceno del osebno noto. Ocena delovnega mesta bi se ravnila po večji ali manjši priljubljenosti tega ali onega delavca in ne bi pokazala objektivnih odnosov, razmerij med posameznimi vrstami poslov, oziroma določenimi deli. Šele tedaj, ko dobimo podoben o stvarnih odnosih, o razmerjih v »vrednosti« delovnih mest, je mogoče objektivno razsojati, katero delovno mesto je težje, katere lažje, kje je vrednost dela večja, kje manjša.

Prav zato je bilo nič kolikokrat rečeno, da je treba delovna mesta proučevati in jih ne opisovati »za zeleno mizo«. Tule načela veljajo za dober popis in opis delovnih mest:

— Proučiti delovno mesto in vpisati v obrazce vse dobljene podatke:

— te podatke še dopolniti s opozorili delavcev ali njihovih neposrednih voditeljev:

— kdo je opis nared, ga izročiti na vpogled delavcu ali njegovemu neposrednemu voditelju, da s svojim podpisom potrdi pravilnost podatkov.

Če ravnamo tako, smo k analitični oceni delovnih mest pritegnili slehernega člana kolektiva, vsakdo mora o analitični oceni del razmišljati, proučevati svoje delovno mesto, pogoje dela in podobno.

Ce se bomo zavedli teh dejstev, če bomo tako poljudno izhodišče za analitično oceno del, bo moč marsikaj spremeniti v organizaciji dela, kajti nešteto podatkov bomo dobili, podatkov, ki bodo za nas zelo pomembni. Zato ne sme biti izhodišče pri teh opravilih Janez ali France, temveč značilnosti delovnega mesta, kjer delata Janez in France.

Teh nekaj misli smo zapisali, ker je pri analizi zahtev delovnega mesta treba popravljati sicer že opravljen popis delovnih mest. O analizi zahtev delovnega mesta pa kaj več prihodnjaj.

R. V.

R. V.

R. V.

R. V.

R. V.

R. V.

R. V.

R. V.

R. V.

R. V.

R. V.

R. V.

R. V.

R. V.

R. V.

R. V.

R. V.

R. V.

R. V.

R. V.

R. V.

R. V.

R. V.

R. V.

R. V.

R. V.

R. V.

R. V.

R. V.

R. V.

R. V.

R. V.

R. V.

R. V.

R. V.

R. V.

R. V.

R. V.

R. V.

R. V.

R. V.

R. V.

R. V.

R. V.

R. V.

R. V.

R. V.

R. V.

R. V.

R. V.

R. V.

R. V.

R. V.

R. V.

R. V.

Steklarji uspešno gospodarijo

Člani delavskega sveta steklarne v Hrastniku so na zadnjem sestanku članov sindikata kolektiva steklarjev poročali o poslovanju tovarne v prvem polletju 1937. Ze v začetku letošnjega polletja je nastala konjunkturna za steklarske izdelke, predvsem pa za trgovsko in gospodinjstveno steklo. Da se zadovoljijo tržišča, je po povpraševanju zahtevalo od kolektiva steklarjev dosti več truda. Tudi

dobro razstavljeno blago na spomladanskem veletrgu je ponovno pritegnilo mnogo novih kupcev, tako da je bilo v tovarni dosti dela, včasih že kar preveč. Kljub velikim vročini v posameznih mesecih so steklarji s požrtvovalnim delom in zavzetostjo za kar največjo produkcijo izpolnili svoje obveze do družbe. Če upoštevamo, da so morali steklarji včasih pri peči delati pri vročini preko 50

do 60 stopinj Celzija, moramo reči, da je kolektiv zaslužil pohvalo za svoje delo — je poudaril na sestanku direktor tovarne tovariš Klahjšek.

V prvem polletju je kolektiv steklarne izdelal 2.815.000 kg stekla in dosegel svoj polletni proizvodni plan s 112,42 odstotki. Proizvedeno količino stekla je komercialni oddelek tovarne tudi finančno realiziral.

Vsekakor moramo reči, da je bil to zelo lep uspeh kolektiva, zlasti se, če pomislimo, da so bili stroški proizvodnje letošnje leto znatno večji kot lanske leto, prav občutno so se namreč dvignile cene surovin, peska in sode, kar pa kolektiv steklarne sodi za nepravilno, ker bi vsa podjetja morala težiti za tem, da znižajo cene svojih proizvodov, ne pa da jih zvišujejo. Prav tako se je znatno povišala cena električnemu toku itd. — Vsa ta povišanja gredo seveda na račun dobička kolektiva, kajti niti člani delavskega sveta niti kolektiva steklarne ne bodo težili za tem, da bi podjetje povišalo cene svojim steklarskim izdelkom — nasprotno, v zadnjem času je tovarna ceno nekaterih steklarskih izdelkov celo znižala. Na drugi strani se pa člani steklarskega kolektiva upravičeno vprašujejo, zakaj si drugi na račun povišanja cen delijo dobiček, medtem ko ga ima kolektiv steklarne zelo malo, dasiravno se je zelo trudil za produkcijo in je plan, kakor smo že omenili, dosegel v prvem polletju s 112,42 odstotki.

Vsekakor moramo reči, da je bil to zelo lep uspeh kolektiva, zlasti se, če pomislimo, da so bili stroški proizvodnje letošnje leto znatno večji kot lanske leto, prav občutno so se namreč dvignile cene surovin, peska in sode, kar pa kolektiv steklarne sodi za nepravilno, ker bi vsa podjetja morala težiti za tem, da znižajo cene svojih proizvodov, ne pa da jih zvišujejo. Prav tako se je znatno povišala cena električnemu toku itd. — Vsa ta povišanja gredo seveda na račun dobička kolektiva, kajti niti člani delavskega sveta niti kolektiva steklarne ne bodo težili za tem, da bi podjetje povišalo cene svojim steklarskim izdelkom — nasprotno, v zadnjem času je tovarna ceno nekaterih steklarskih izdelkov celo znižala. Na drugi strani se pa člani steklarskega kolektiva upravičeno vprašujejo, zakaj si drugi na račun povišanja cen delijo dobiček, medtem ko ga ima kolektiv steklarne zelo malo, dasiravno se je zelo trudil za produkcijo in je plan, kakor smo že omenili, dosegel v prvem polletju s 112,42 odstotki.

Vsekakor moramo reči, da je bil to zelo lep uspeh kolektiva, zlasti se, če pomislimo, da so bili stroški proizvodnje letošnje leto znatno večji kot lanske leto, prav občutno so se namreč dvignile cene surovin, peska in sode, kar pa kolektiv steklarne sodi za nepravilno, ker bi vsa podjetja morala težiti za tem, da znižajo cene svojih proizvodov, ne pa da jih zvišujejo. Prav tako se je znatno povišala cena električnemu toku itd. — Vsa ta povišanja gredo seveda na račun dobička kolektiva, kajti niti člani delavskega sveta niti kolektiva steklarne ne bodo težili za tem, da bi podjetje povišalo cene svojim steklarskim izdelkom — nasprotno, v zadnjem času je tovarna ceno nekaterih steklarskih izdelkov celo znižala. Na drugi strani se pa člani steklarskega kolektiva upravičeno vprašujejo, zakaj si drugi na račun povišanja cen delijo dobiček, medtem ko ga ima kolektiv steklarne zelo malo, dasiravno se je zelo trudil za produkcijo in je plan, kakor smo že omenili, dosegel v prvem polletju s 112,42 odstotki.

Vsekakor moramo reči, da je bil to zelo lep uspeh kolektiva, zlasti se, če pomislimo, da so bili stroški proizvodnje letošnje leto znatno večji kot lanske leto, prav občutno so se namreč dvignile cene surovin, peska in sode, kar pa kolektiv steklarne sodi za nepravilno, ker bi vsa podjetja morala težiti za tem, da znižajo cene svojih proizvodov, ne pa da jih zvišujejo. Prav tako se je znatno povišala cena električnemu toku itd. — Vsa ta povišanja gredo seveda na račun dobička kolektiva, kajti niti člani delavskega sveta niti kolektiva steklarne ne bodo težili za tem, da bi podjetje povišalo cene svojim steklarskim izdelkom — nasprotno, v zadnjem času je tovarna ceno nekaterih steklarskih izdelkov celo znižala. Na drugi strani se pa člani steklarskega kolektiva upravičeno vprašujejo, zakaj si drugi na račun povišanja cen delijo dobiček, medtem ko ga ima kolektiv steklarne zelo malo, dasiravno se je zelo trudil za produkcijo in je plan, kakor smo že omenili, dosegel v prvem polletju s 112,42 odstotki.

Vsekakor moramo reči, da je bil to zelo lep uspeh kolektiva, zlasti se, če pomislimo, da so bili stroški proizvodnje letošnje leto znatno večji kot lanske leto, prav občutno so se namreč dvignile cene surovin, peska in sode, kar pa kolektiv steklarne sodi za nepravilno, ker bi vsa podjetja morala težiti za tem, da znižajo cene svojih proizvodov, ne pa da jih zvišujejo. Prav tako se je znatno povišala cena električnemu toku itd. — Vsa ta povišanja gredo seveda na račun dobička kolektiva, kajti niti člani delavskega sveta niti kolektiva steklarne ne bodo težili za tem, da bi podjetje povišalo cene svojim steklarskim izdelkom — nasprotno, v zadnjem času je tovarna ceno nekaterih steklarskih izdelkov celo znižala. Na drugi strani se pa člani steklarskega kolektiva upravičeno vprašujejo, zakaj si drugi na račun povišanja cen delijo dobiček, medtem ko ga ima kolektiv steklarne zelo malo, dasiravno se je zelo trudil za produkcijo in je plan, kakor smo že omenili, dosegel v prvem polletju s 112,42 odstotki.

Radeški september

PREDSEDNIK FERČI MILER OBČANOM OBČINE RADEČE

Ko praznujemo 8. septembra že šesti občinski praznik občine Radeče, mi je v prijetno dolžnost, da vse občane v svojem, kakor tudi v imenu občinskega ljudskega odbora v Radečah pozdravim z zavestjo, da žrtve, ki smo jih dali za našo osvoboditev, niso bile zaman.

Ko se spominjamo na žrtve izseljevanja, ter borcev, ki so padli za našo svobodo, in na vse težave, ki so bile takrat pred nami, si danes po šestnajstih letih lahko močno stisnemo roke, kajti zmagali smo v borbi in tudi danes v socialistični izgradnji naše domovine.

Zmagali smo! Danes, ko pregledujemo uspehe našega dela, lahko s ponosom gledamo na razvoj radeške komunne, kakor tudi na razvoj našega zasavskega okraja, republike in naše socialistične Jugoslavije.

Skupna akcija, ki smo jo bodeli v dobi gospodarske izgradnje za gospodarski, kulturni in prosvetni napredek, se je uresničila.

Delavski svet v podjetjih, družbeni organi v prosveti,

zdravstvu in šolstvu, krajevni odbori na vaseh z občinskim ljudskim odborom, na čelu s sodelovanjem Zveze komunistov in Socialistične zveze delovnih ljudi, so se zavedali, da je v skupnem delu moč in uspeh. Brez dviga proizvodnje, brez prosvetljenja množice, brez znanja in naprednega gospodarjenja, ni gospodarskih uspehov, ni splošnega napredka in uspeha.

Ko danes po dveh letih obstoja velike radeške občine to ugotavljamo, lahko trdimo, da smo v svojih prizadevanjih uspešni.

Struktura prebivalstva občine Radeče nam narekuje skrb, da vlagamo vso pažnjo na razvoj kmetijske proizvodnje. Dasi občina Radeče ni industrijska, vendar kljub temu vlagamo veliko skrb v razvoj industrije. Med vsemi temi je najbolj močna Tovarna dokumentnega in kartnega papirja v Radečah. Tudi tovarna lesenih pet, »Petita«, je z odpravo ozkega grla, to je z dograditvijo sušilnice, uspela povečati proizvodnjo in zaposliti novo delovno silo, in

to predvsem žene. Industrija gradbenega materiala Zidani most—Radeče deluje sedaj v sestavi Cementarne Trbovlje kot obrat; v programu je, da se na pravi v Zidanem mostu enoten obrat, si čimer se bo povečala proizvodnja in pocenila izdelava. Če se povrnemo še nazaj k papirnici, lahko trdimo, da je v njenem kolektivni prišlo do izraza delavske upravljanje in da ima ta kolektiv lepe pogoje za nadaljnji razvoj.

Poleg industrije pa je naša dolžnost, da posvetimo vso pozornost razvoju kmetijstva. Kmetijska delavnost se razvija v okviru štirih kmetijskih za-

drug. Spričo reorganizacije našega kmetijstva in prizadevanja, da bi se naše kmetijske zadruge prvenstveno ukvarjale s pospeševanjem kmetijske proizvodnje, postaja to vprašanje še toliko bolj važno. V Radečah imamo sedaj sedež Kmetijske proizvodne zveze, in je prav, da je ta sedež ravno v Radečah. Kar bo tudi omogočilo, da damo kmetijstvu tisto mesto in veljavo, ki mu pripada.

Če spregovorim še o komunalni dejavnosti, potem lahko trdimo, da smo tudi v njej dosegli uspehe. Plan komunalne dejavnosti v Radečah je po zaslugi domačih kakor tudi ostalih prav

bojat, tako da bomo lahko gradili potrebne nove stanovanjske hiše, novo pošto z avtomatično telefonsko centralo in trgovske lokale. Velika pridobitev Radeč pa bo brez dvoma novi vodovod v dolžini 7 kilometrov. Vodovod bomo zgradili precej s prostovoljnimi delom in s pomočjo OLO Trbovlje in domačih podjetij. Pri tem so se izkazala podjetja Papirnica, »Peta«, VPD Hotemež in še druga. S tem bo rešeno vprašanje pitne vode za celotno Radeče, in celo do Hotemeža.

Z mirno vestjo lahko trdimo, da v radeški občini niso slabi ljudje, treba jim je samo raztelmečiti in povedati, da v celoti razumejo in tudi napravijo, kar je v njihovi moči.

Želim vsem občanom, da bi se v dneh proslave letošnjega praznika naše občine kar najbolje počutili — vsem pa želim mnogo uspehov!

Ivan Pešec
in
„Mlinarjev
Janez“

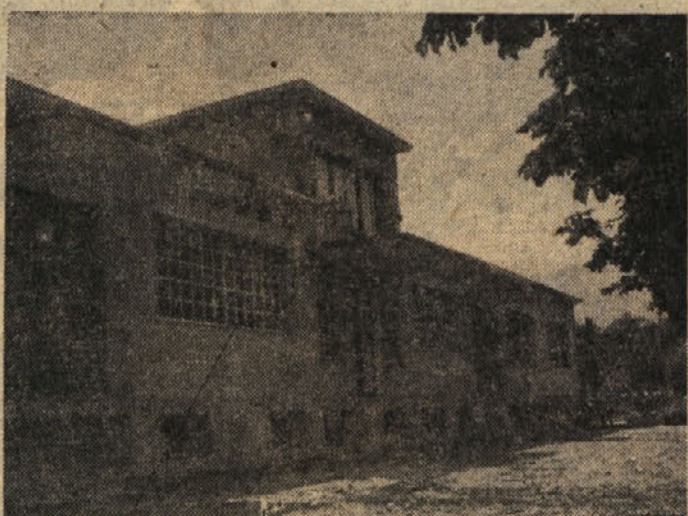
»Mlinarjev Janez« je končno doživel krst na radeškem letnem odru. Gledalci so zadovoljni. Delo je režiral Ivan Pešec.

Ko smo se pred kratkim mudili v Radečah, smo se na občinskem ljudskem odboru srečali s tem žilavim, vztrajnim zasavskim prosvetarjem. Iz njegovih oči še vedno sije tista značilna mladeniška vedrost kot takrat, ko je bil Ivan še mlad fant, vnet telovadelec in igralec. Znan kot dober režiser.

Zdaj je daleč naokrog njegova »Miklova Zala« je doživela nepričakovane uspehe. Sedemnajstkrat so jo igrali, ogledalo pa si jo je 5. tisoč ljudi. Prihajali so z najoddaljenejših krajev in zaslekovi, s sabo so v culah nosili hrano in že dolgo pred predstavo posedli pred letnim gledališčem. Bilo je kot pravo romanje...

»Naši podeželski ljudje imajo radi ljudske in zgodovinske igre,« pravi ton, Pešec, »zato sem se tudi tokrat lotil taksnega dela. Koliko bom uspel, sicer ne vem. »Mlinarjev Janez« je slabše dramatisiranih kot »Zala«, zato sva ga, kolikor se je dalo s sinom (prof. Janez Pešec je tudi režiser) popravila. Nastopa nad sto ljudi. Zgodba se godi v Teharju, v Celju, na Turškem...

In ne pozabite, nam naroča, ko odhajamo, »pohvalit vseh 120 in več delavskih igralcev, pevcev, delavcev in vseh drugih, ki so prihajali k vaju iz dalečnjega Svibna, Jagjenjca, Vrhovca in Loka. Mnogo so dali iz sebe!

Mlekarna obratuje!

PRED KAKIM LETOM SO ZACELI V RADEČAH S KOPANJEM TEMELJEV ZA NOVO, SODOBNO MLEKARNO. TA DANES JE OBRATUJE, HKRATI PA SE ŽE KAŽEJO TUDI PRVI USPEHI V RADEŠKI ŽIVINOREJI. KMETJE SEDAJ BOLJ SKRBE ZA LEPO PLEMENSKO ŽIVINO, KER DAJE TA VEČ MLEKA, S TEM PA TUDI VEČ DENARJA.

ZE V ČASU, KO SO MLEKARNO SE GRADILI, SO ODKUPILI NEKATERE DNI TUDI PO 800 IN TISOČ LITROV MLEKA, MEDTEM KO SE JE ZADNJE MESECE TA KOLIČINA ZARADI TEHNIČNIH TEŽKOC NEKOLIKO ZMANJSALA, SEDAJ PA GRE ODKUP SPET NA BOLJŠE. Z NORMALNIM OBRATOVANJEM BO MOČ SPREJETI DNEVNO TUDI DO 3.500 LITROV MLEKA.

IN SE NEKAJ: V RADEČAH UGOTAVLJAJO, DA SE JE KVALITETA MLEKA IZBOLJSALA OD 2,5% ŽE NA 3,10% MASČOBE, PA TUDI VEČ.

MLEKARNA V RADEČAH JE NAJMODERNEJE UREJENA. V NJEL JE MOGOČE PREDELATI MLEKO TUDI V SIR, MASLO IN JOGURT.

DROBTINE IZ STARIH RADEČ

Radeče so bile nekoč majhen trg, obdan s tremi gradovi Ostrovrharjev. Razvaline teh gradov so vidne še danes na Svibnem, Zebniku in na pobočju, ki se razpenja nad sedanjim mestecem. Ob Savi je bila broderska pot. V poznejšem času

vala šele potem, ko so le-tega odstranili. V Radečah bi lahko stala danes velika usnjarna. Zgraditi jo je hotel takratni fabrikant Podvenc. Vendar klerikalni občinski možje niso v to privolili. Zdelo se jim je pod častjo, da bi gradil tovarno v njihovi župi človek druge vere, žid. Omehtali se niso niti takrat, ko jim je hotel podariti novi zvon za radeško cerkev.

Sokoli so bili pametnejši. Vze-li so od njega podarjeno zemljišče, kjer sedaj stoji telovadni dom.

Godba je bila ustanovljena predvsem zaradi cerkvenih potreb. Zato je cerkev kupovala tudi instrumente in vse ostalo. Ko se je godba samosvojila, ji je vse to pobrala. Toda godbe-

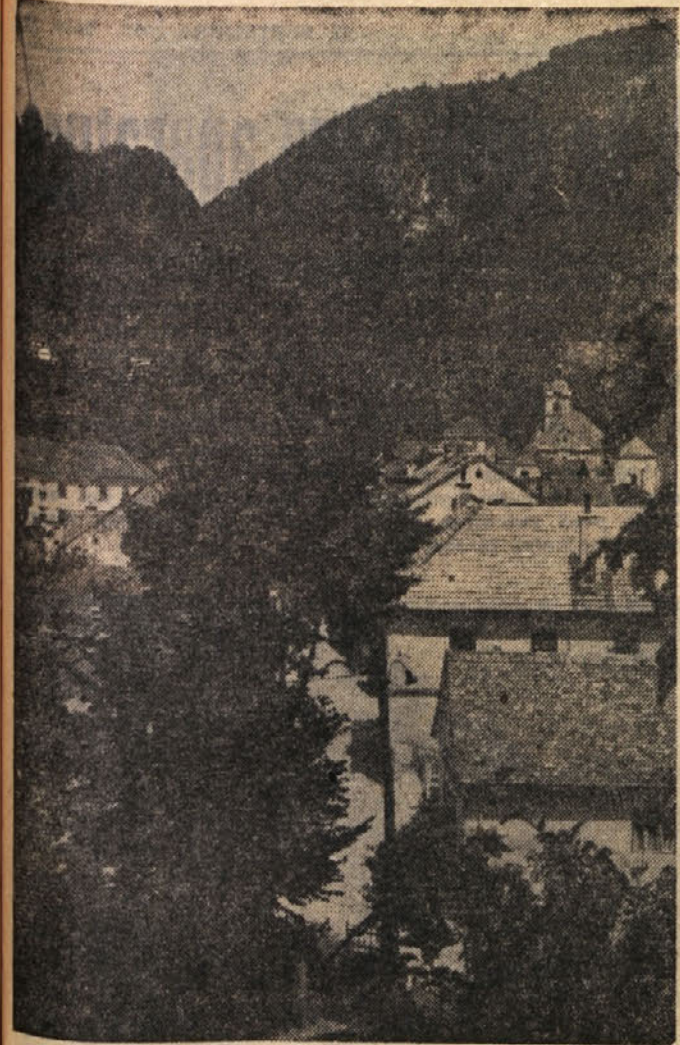
niki so se znašli. Kupili so tam-buraške instrumente in ustanovili tamburaški orkester. Cerkev je uvidela, da ni mogoče dobiti drugih godbenikov, zato je prosila prejšnje, naj spet prinesejo za pihala. Moške so si s pametno pogodbo zasotvili samostojnost in vrnjene instrumente.

Hiša, v kateri je sedanja ambulanta, je bila nekdanji last grofa Guttmansthal-Ritterfana, lastnika posestev na Hotemežu. Pozneje jo je podaril revežem in tako so tudi Radečani dobili dobrodelno hišo. Svoja posestva na Hotemežu pa je Guttmansthal leta 1924 prodal nunam iz reda Sv. Vincencija Ponelskega, ki so imele svoj sedež v Parizu. Od takrat je bilo v Radečah vedno okrog 250 nun.

Leta 1933 je bila v Radečah velika povodenj. Zaradi neprestanega deževja je voda v 36 urah narasla za več kot pet metrov. Po trgu so se vozili s čolni in nekateri se še dobro spominjajo, da se je takratni župan pripeljal iz svoje hiše z banjo.

Prvega fotografa so Radečani dobili že pred 50 leti. To je bil Uli Franc, ki se je te obrti naučil na Dunaju.

Občina je imela nekoč svoj sedež v danes najslabši hiši v mestu, ki je dobro poznana pod imenom »stara občina«. V sedanjem občinskem poslopu pa je bilo takrat sodišče. Pravijo, da so se včasih Radečani pogostje tožarili kot danes...

Lep napredek obrtnih delavnic

V radeških obrtnih delavnicah, ki delujejo v sestavi Vozgajnega poboljševalnega doma v Radečah, se prevzga mladina, ki je iz raznih vzrokov našla na krivo pot. In ker vzgojno osebo v tem Domu ve, da je celo osnovno prevzgojno sredstvo za tako mladino, vidimo, da radeške obrtne delavnice opravljajo pomembno funkcijo v naši družbeni skupnosti. Mladini, ki je v Domu, dajejo strokovno znanje za vse obrti, ki delujejo v teh delavnicah. Pa ne samo to. Hkrati izdelujejo v teh delavnicah razne produkte in z njimi prispevajo svoj delež na izgradnjo socializma v naši domovini.

Zgodovina radeških obrtnih delavnic sega v leto 1952, ko je bil ustanovljen Vozgajni poboljševalni dom. Povsem razumljivo je, da so se v teh delavnicah postopoma prav iste začele težave kot povsod, kjer se ustanavlja nekaj podobnega. Najbolj pereča je bilo pač pomanjkanje prostora, strojev in orodja. Vendar vodstvo Doma ni izgubilo poguma. Z vztrajnim delom so mu je posrečilo, da so obrtne delavnice v zavodu

na samo obdržale, marveč prišle do take stopnje, da tudi v njih lahko govorimo o samoupravljanju, ki se postopoma uvaja.

Vse do lanskega leta so te delavnice delale in proizvajale

adeptirale vajensko šolo, ki jo obiskujejo vajenci, ki se uče v teh delavnicah. In še marsikaj so napravili v teh delavnicah, vendar vsega v tem sestavku zaradi pomanjkanja prostora ne moremo navesti. Predvsem pa

Tone Zagorec, Radeče:

DOMOVINI

Povsod te iščem, a nikjer te ni. Pri majhnem te vodnjaku čisto čakam, ki v soncu zlatem mavricno blesti, a tebe, moja večna misel, ni.

Povsod si z mano, kamor se ozrem, velika strast in hrepenenja slo, in ko z ljudmi kramljam, nikdar ne vem, če ves sem tvoj in te ljubiti smem.

A moja si, le tebe ljubim vso; si mi dekle... in mati, srca, vse... Med tujimi ljudmi želim samo, da blesk jim tvoj pokazal bi lahko.

Cepav si majhna, zame si ves svet! Besede lepše čustvo ne pozna... in želja maja; da bi usak poet o tebi domovina, pel prevezel!

V industriji gradbenega materiala

Industrija gradbenega materiala Radeče—Zidani most že eno leto deluje v okviru znane trbovlske cementarne. Obrat se je prebil skozi težave, ki so razhajale lanske leto, ko so bile sklene gradbene investicije. Zdaj je naročil spet dovolj in zaposleni so spet vsi delavci. Novo vodstvo pa je začelo tudi z boljšo organizacijo dela. Tako se je proizvodnja dvignila za 30 odstotkov, dana pa je bila tudi omotava za višje plače delavcev. V prvih šestih mesecih lanskega leta je bil povprečni zaslužek 9.300 din, medtem ko je sedaj povprečen zaslužek 12.000 dinarjev.

Pred kratkim so začeli doma izdelovati lesno volno, ki je potrebna pri proizvodnji izolirnih plošč, v obratu Zidani most, kjer izdelujejo cement in apnenčevno moko. Pa se je proizvodnja dvignila za okoli 60 odstotkov. Kupili so še okoli 500 modelov, ki jih je bilo doslej premalo.

Zmerno moko oskrbujejo vso Jugoslavijo. Predelujejo tudi betn v betonit, delajo žgano anko in pridobivajo gremo za ceste.

Cement iz Zidanega mosta je priporočljiv predvsem za podvodne gradnje.

Delavka iz papirnice

Rahnetova Tončka dela v radeški papirnici že okoli 30 let. V tovarno je prišla, ko so pro-

izvajali papir še z enim samim strojem. Takrat v enem tednu niso napravili toliko papirja, kot ga danes izdelajo v enem samem dnevu. Tončka je opravljala različna dela. Stela, zavijala, prebirala in sortirala je vse vrste papirja. Sedaj dela kot števka, kar je seveda tudi zelo odgovorno delo.

Povedala nam je, da je v njihovi tovarni viden največji napredek, odkar je bilo uvedeno delavsko samoupravljanje. Tovaršči imajo do nje veliko upanje, to je razvidno tudi iz tega, da je bila Tončka skoraj vsa zadnja leta članica delavskega sveta in upravnega odbora. S svojo resnostjo pri delu in s čutom odgovornosti pri upravljanju podjetja si je pridobila to zaupanje.

Lahko bi že šla v pokoj. Toda na to sploh ne misli. Čuti, da je še potrebno, da živi s svojo »fabriko«, na katero je tako zelo navezana.

pa je bilo tu postajališče mnogih splavarjev.

Stavilo strank, ki so nastopale na volitvah med obema vojnama, je bilo izredno veliko. Razmerje sil pa se je neprestano gibalo zdaj na to, zdaj na drugo stran.

Naprednejše stranke so bile zbrane okrog nekdanjega »Sokolov«, ostali so delali pri »Orlihu«. Prvi so imeli svoj center v dvorani »Jadrane«, drugi pa v stari cerkveni hiši za cerkvijo. To sta bili tudi hkrati močni središči takrat zelo razgibanega telovadnega dela. Prosvetna delavnost pa se je razvijala v Narodnem domu, ki je stal na prostoru sedanje pošte. Tako nekako je bilo pred 30 leti.

Nasprotja med obema tabornama so bila zelo velika. Ni bilo redko, ko je prišlo med pripadniki enih in drugih strank celo do fizičnih obračunavaj. Vsi so bili zelo doledni v izvajanju strankinih načel. Nekateri Radečani se še dobro spominjajo, da je bila pred mnogimi leti zaustavljena cerkvena procesija pred sedanjo Pešcevo hišo. Ker je na njej visel sokolski plakat. Pot je nadalje-

Savski mušketirji

Pred menoj je živa podoba Jožeta Klembasa, Franca Kozoroga, Vinka Gorenjca in Martina Novoseliča — lovčev premoga iz Radeč, njihovega velikega čolna, mreže in težkega dela.

Zdaj v poletnih dneh se ti nenavadni ribiči že zgodaj odpravijo na lov. V Savi pri Vrhovem zaropče ob štirih zjutraj motor velikega čolna — tovarnjaka, ki reže svojo pot proti Suhadolu, kjer je najboljše lovišče.

Franco Kozorog je pripovedoval: »Prvi premog iz Zagorja, Trbovelj in Hrastnika so ljudje izrgali Savi že pred 35 leti. Posel je dobro nesel; nekaj je pomagala strast in ljubezen do skalnate saveke tesni, drugače polna nevarnih brzic, in tako se je obrt ohranila še do današnjih dni. Delamo v okviru podjetja »Kurivopromet — Radeče«.

V dalji zateglo ropoče viak. Savski mušketirji se zadovoljno spogledujejo — znamenje, da so naleteli na črni kamen. Zda zabijejo sredi reke v dno osem metrov dolg pilot. Nanj bodo privrtili čoln; šele potem spustijo mreže... Delo je naporno.

Popoldanske ure naglo prihajajo. Na čolnu, ki je enkrat že odpeljal svoj tovor, so znova vedno večji kupi premoga. Tako se lahko okoli štirih popoldne odpravijo proti domu. Tovor je težak tudi 7 ton.

Kot vedno prej in pozneje, so se tudi tistega poletnega dne pred 10 leti nekako, ob tej uri vračali iz Suhadola, kjer je padec reke zelo velik, proti Vrhovem. Bili so zadovoljni — dan je bil uspešen. Ko so vozili po strugi, ki je široka le dva metra in na obeh straneh obdana s skalami, se je čoln nenadoma prevrnil. Popadali so v vodo in se s težavo rešili, čez čas pa je pristal na bregu tudi čoln, toda — brez premoga in motorja. Joj — koliko so se potem drugi dan trudili, da so mojar izvlekli iz savskih globin!

To je bil najrazburljivši dogodek iz njihovega povojnega dela na Savi. Drugih nesreč še ni bilo.

Love tudi pozimi, če voda ne zmrzne ali ni prevelika.

Zadnje čase posel ni več tako uspešen kot prej, tožijo vsi hkrati. Mnogo jim nagaja voda iz medvoške hidrocentrale, dež je prebogost, videti pa je, da tudi v Trbovljah presneto pazijo, da jim uide po Savi tim manj premoga.

POZDRAV

RADEČAM

Ob letošnjem šestem praznovanju občinskega praznika RADEČ, želijo vsem občanom kar najlepše praznovanje in še mnogo delovnih uspehov pri izgradnji naše socialistične domovine, naslednja podjetja in ustanove:

Občinski ljudski odbor, Radeče
Občinski komite ZKS, Radeče
Občinski odbor SZDL, Radeče
Občinski odbor ZB NOV, Radeče
Občinski sind. svet, Radeče
Občinski svet »Svoboda« in prosvetnih društev ter vse družbene organizacije na področju ObLO Radeče

- TOVARNA DOKUMENTNEGA IN KARTNEGA PAPIRJA, RADEČE
- CEMENTARNA TRBOVLJE — OBRAT ZID. MOST — RADEČE
- TOVARNA LESENIH PET »PETA«, RADEČE
- PODJETJE »KUM« IN »ROD«, RADEČE, Z DELAVNICAMI KOVINSKE, LESNE, PEKOVSE, BRIVSKO-FRIZERSKE, OBLAČILNE IN VRTNARSKE STROKE
- SPLOŠNO TRGOVSKO PODJETJE, RADEČE
- »KURIVOPROMET«, RADEČE
- KLAVNICA RADEČE
- KOMUNALNA PODJETJA, RADEČE
- KOLODVORSKA RESTAVRACIJA IN GOSTINSTVO, RADEČE

Kino v Radečah bo dobil novo aparaturu

Mirno lahko trdimo, da je radeški kino glavno razvedrilo za mnoge domačine in okoličane. Z uvedbo dveh programov vsak teden, se je številno kinoobiskovalcev znatno povečalo in znaša povprečen obisk filmskih predstav v radeškem kinu mesečno 3.168 ljudi, kar je za kraj precej velika številka. Vendar pa se je do predkratkkega upravnega radeškega kinematografa borila z različnimi težavami, ki bi lahko postale resna ovira za redno predvajanje filmov. Ena izmed takih ovir sta bila vsekar oba stara projekcijska aparata, ki ne ustrezata več vse večjim potrebam. Oba aparata sta v uporabi že dvajset let in sta starejšega tipa za katerega danes ni več mogoče dobiti potrebnih nadomestnih delov in tudi predvajanje novih filmov je na njih nemogoče. Upravi kina je uspelo dobiti potrebna finančna sredstva za nakup novih projektorjev. To bosta dva italijanska filmska aparata, že rabljena, vendar novejšega tipa. Z novima projektorjima bo mogoče predvajati, kolikor bodo za to dani še drugi pogoji, tudi filme drugih sistemov, kot na pr. cinemascope, superscope itd.

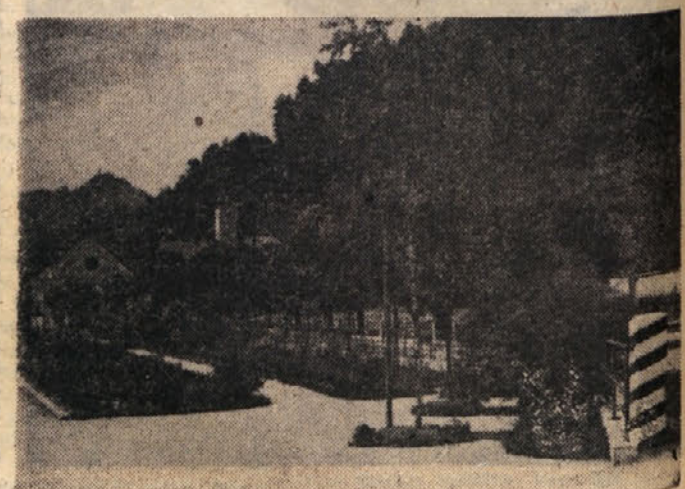
Problem je seveda tudi najemanje filmov. Dobre filme je težko dobiti in je tudi najemina zanje zelo velika. Zato podjetje ne more ustvariti dobičkov, ki bi jih vložilo za izboljšanje svojega kinematografa. Kljub temu pa se občinstvo le redko pritožuje, ker se uprava trudi, da predvaja relativno dobre filme. Upravnik tov. Vilko Nemec je našemu poročevalcu povedal, da bo letos na sporedu še cela vrsta res dobrih filmov, s katerimi bodo zadovoljni tudi najbolj razvajeni obiskovalci. Če bo mogoče, bo uprava še

tračne filme, ki bi jih potem predvajali po vseh okoliških krajih in vaseh, tako da bi imeli tudi vaščani v radeški občini v svojih krajih redne filmske predstave. To je vsekar dobra pobuda, ki naj bi jo podprli vsi pristojni činitelji.

Obiskovalci kina so zadnje čase zelo zadovoljni z zabavno glasbo pred začetkom predstave. Kvalitetna glasba, ki je

posneta na magnetofonskih trakih, je prijetno razvedrilo za marsikatero obiskovalca. Priporočljivo bi bilo, da bi magnetofon uporabljali tudi v razne reklamne in druge namene.

Iz navedenega posnemamo, da se uprava radeškega kina resno trudi, da zadovolji svoje obiskovalce in jim nudi prijetno in koristno razvedrilo.

Radeški park

Začetek praznovanja

V Radečah se je začelo praznovanje občinskega praznika s predstavo ljudske igre »Mlinarjev Janez«. Na že znanem prostoru za šolo je zraslo veliko prizorišče, pred njim pa prav tako velika lesena tribuna. Na ključ številnim sedežem pri prvi in drugi predstavi ni mogla sprejeti vseh obiskovalcev, tolikšno je bilo zanimanje za igro.

Zanimivo je že samo naravno prizorišče z velikanskimi kulisami, ki predstavljajo pravi srednji vek — ko pa zagorijo številni reflektorji, je prizor nepozaben. Tudi igra sama je prava ljudska predstava: Mlinarjev Janez in Marjetica plačujeta svojo ljubezen skozi nešteto dogodivščin in trpljenje pod nasilnim Urhom, grofom Celjskim, ki si lasti pravico prve noči, pa turški napadi in njuno pregnanstvo, pa zanimiva zgodovinska zgodba, kako so Teharčani postali plemiči in kako so ukanili svojega nasilnega grofa, prelepi prizori iz narodnih običajev, toplo izražanje domovinske ljubezni, odločno nastopanje slovenskega tlačana — upornika itd. Vse to je prikazano v resnici množično, saj igra skoraj neprestano preko 50 ljudi na prizorišču. K vsemu temu še slikovitost pisanih narodnih noš, vitezov, Turkov, ples odalisk v turškem taborišču, narodni plesi pod vaško lipo, vitezi in Turki na konjih — skratka: težko je naštet vse, kar tako privlači oko in uho, da tudi uho, kajti vsa igra je prepletena s petjem in godbo.

V resnici: to pot sta se zopet izkazala tovariša Ivan Pešec in prof. Janez Pešec z režijo, dr. Karel Matko s svojim znanim zborom, tov. Burger s svojim čopcem, ki je naslikal toliko kulis, in tov. Gospodarič, ki je znal mojstrsko postaviti vse to prizorišče in tribune.

Da bi dali priložnost videti to lepo stvar tudi gostom izven Radeč, bo sledilo še več ponovitev. Tako so igrali »Mlinarjevega Janeza« že sinoči, prav tako ga bodo ponovili danes, v soboto, 7. septembra zvečer — in če bo vreme ugodno, še kasneje. Goste pa prosimo, ako bodo prišli v večjih skupinah, naj ne pozabijo to sporočiti predčasno zaradi rezervacije vstopnic. — Priglasitve sprejema tov. Premerstein Robert, Radeče.

Radeče
sterilkah

Koliko Radečanov deluje in je vključeno v različnih množičnih organizacijah in društvih? Evo nekaj podatkov:

Občina Radeče z Zidanim mostom, Loko, Bregom, Razborjem, Vrhovcem, Podkumom in Dolom pri Litiji je velika občina. Najmnožnejša organizacija v občini je Socialistična zveza delovnih ljudi, ki šteje 4.993 članov. Prav tako je v Radečah 19 osnovnih organizacij. V organizaciji LMS je 595 članov z 8 osnovnimi organizacijami. Zveza borov NOV ima 614 članov s štirimi osnovnimi organizacijami. Tudi vojaški vojni invalidi imajo štiri organizacije in 153 članov. Prav dobro vje radeški občini zaslopan Radeški križ s 7 organizacijami, ki štejejo 1.907 članov in 1924 pomladkarjev. Sindikalnih podružnic je v občini 15 s 1.498 člani ter dve društveni: društvom upokojencev s 612 člani in društvom učiteljev in profesorjev, v katerem je 35 članov. Zelo razgibana je kulturno prosvetna dejavnost v okviru občinskega sveta »Svoboda« in društev, ki jih je 11 in štejejo 937

članov. Tudi gasilskih društev je enajst s 372 aktivnimi in 621 podpornimi člani. Nadalje deluje v občini četvero lovskih organizacij s 121 člani, ribiška družina s 36 člani, avto-moto društvo s 30 člani, planinsko društvo z 228 člani, kegljski klub z 31 člani in združenje rezervnih oficirjev z 49 člani. Številna je tudi

Kod »Zasavski brodar«, ki šteje 145 članov. Strelski družini sta v občini dve, in sicer Zidani most z 69 člani in Papirnica s 30 člani.

Telovadnih društev je na področju občine pet: Radeče (455 članov), Hotemel (167), Papirnica (95), Zidani most (42), Loka (30).

Nadalje je v občini športno društvo »Radeče« s 17 člani, smučarsko društvo Podkum (43). Na področju občine delujejo tudi štiri kmetijske zadrage. Če pogledamo dejavnost vseh organizacij, vidimo, da se članstvo SZDL radeške občine izliva na najmanj v dveh organizacijah, nekateri pa še v več.

„Čut odgovornosti in ljubezen do organizacije“

Emil Róje je dijak tretjega letnika učiteljskega v Celju, doma pa je iz Radeč. Ker smo zvedeli, da sodi med najboljše radeške mladinske aktiviste, smo ga obiskali z željo, da nam pove nekaj svojih misli o delu v mladinski organizaciji.

Mladinska organizacija je organizacija mladih ljudi, je dejal, »zato lahko tudi z našim intenzivnim delom postane življenje v tej organizaciji živahno in uspešno... V naši občini smo v zadnjih treh letih dosegli velike uspehe, ki so danes vidni. Cesto nas tovariši iz sosednjih občin vprašujejo, kako nam je to uspelo. Kratek odgovor: to je mogoče doseči samo z delom, z vztrajnim delom. Ni res, kot trde nekateri, da ponekod mladina nima želje po delu v organizaciji. Vsek mlad človek bo voljan delati, če mu bomo znali naše delo pravilno pokazati, če bo občutil, da se nekdo z njima za njegove težave ter mu tudi pomaga.

To pa je v največji meri od-

visno od nas aktivistov, od našega čuta odgovornosti in naše ljubezni do organizacije. V tem so po mojem in po mnenju vseh tovarišev skriti mnogi uspehi. Seveda začetki vseh uspehov. Seveda je tu še kup drugih vprašanj, je tu še prav tako važna. Jasno je, da ne bomo rešili preproblema, tudi drugih nalog ne bo mogoče v polni meri opraviti.

Okrajni komite LMS Trbovlje razpisuje tekmovanje v počastitev VII. kongresa ZKJ med občinskimi komiteji LMS okraja Trbovlje za čas od 15. septembra do 29. novembra 1957.

Namen tekmovanja je, da v pripravih za VII. kongres LMS tudi mladina prispeva s pospešeno dejavnostjo svoj delež za napredek naše družbene skupnosti. Razumljivo je, da bo treba temu primerno sestaviti tudi tekmovalne načrte. Kongres LMS, ki bo 13. in 14. septembra letos v Celju, bo dal obilo napotkov za sestavo kar najbolj konkretnih programov.

Pogoj tekmovanja je, da se vsak občinski komite LMS predhodno prikladi s izdelanim tekmovalnim programom. Tekmovalna komisija pri okrajnem komiteju LMS bo upoštevala le rezultate, dosežene v času tekmovanja. Najboljši občinski komite LMS bo prejel v nagrado mladinsko zastavo. Predvidene so tudi ostale manjše nagrade.

Pozivamo vse občinske komiteje LMS, da se tega tekmovanja zanesljivo udeležijo in tako z delom počaste VII. kongres Zveze komunistov Jugoslavije.

Okrajni komite LMS Trbovlje

poročilo s posvečevanja mladinskih aktivistov, je treba na koncu zapisati tudi naslednje besede: MLADINA, TUDI TI

BOŠ IZBIRALA BODOČE ODBORNIKE, TUDI OD TEBE SO ODVISNI BODOČI USPEHI KOMUNE!

Delu sledi tudi priznanje

V pripravih za praznovanje dneva mladosti je Centralni komite Ljudske mladine Slovenije razpisal v nagrado prehodni pokal za najboljšo občinsko organizacijo Ljudske mladine, ki bo največ storila v pripravah za praznovanje dneva mladosti.

Sedaj, ko je to praznovanje že za nami, in so zbrani rezultati, bo vso mladino radeške občine, posebno pa še poštvovalne mladinske aktiviste zelo razveselila novica, da je predsedstvo Centralnega komiteja Ljudske mladine Slovenije sklenilo, da prehodni pokal prejme v enoletno last organizacija Ljudske mladine občine Radeče.

O delu mladinskih organizacij v radeški občini smo že precej napisali, zato ni treba navajati rezultatov njihovega dela. Pokal so si priborili s trdim delom in ga tudi upravičeno zaslužijo. Ime: »Najboljša občinska organizacija v Sloveniji« jim vsekakor pripada.

K temu častnemu priznanju radeške Ljudske mladine jim moramo iz srca čestitati! K-c

Mladina in volitve

Nedavno je bilo v Trbovljah posvetovanje mladinskih aktivistov iz občin o pripravah za bližnje volitve v občinske ljudske odbore. Na tem posvetovanju so sklenili, da bodo mladinske organizacije takoj začele pojasnjevati svojim članom pomen volitev in nekatere novosti v novem zakonu o volitvah, kot na primer uredbo posrednega sistema volitev v okrajne ljudske odbore in uvedbo zborov proizvajalcev pri vseh občinskih ljudskih odborih. Mladinske organizacije bodo nadalje organizirale razgovore z ljudskimi poslanci ali odborniki. Ti razgovori naj bi prispevali k spoznavanju dela ljudskih odborov oz. skupščine in sploh k razumevanju nekaterih aktualnih problemov naše družbene skupnosti.

Na posvetovanju so govorili tudi o tem, da mora priti v nove ljudske odbore več mladih ljudi, ki jih v sedanjih odborih skorajda ni. Res je, da ne gre za mladinske predstavnike v ljudskih odborih, toda kljub temu je prisotnost mladih ljudi v teh važnih družbenih organih zelo potrebna. Ona namreč ustvarja možnost, da tudi mladi ljudje prispevajo svoj delež k dobremu delu ljudskih odborov in sploh k napredku občin. Odborniki iz vrst mladine pa

bi tudi lažje opozorili na nekatere akutne probleme, ki težijo mlade ljudi. Organizacije Ljudske mladine imajo tudi sicer možnost, da opozore ljudski odbor na ta vprašanja, toda iz izkušenj vemo, da taka opozorila in predlogi dostikrat niso prodrli do tribune ljudskega odbora.

Udeleženci posvetovanja so poudarili potrebo, da se mladinske organizacije bolj poglabijo v reševanje problemov svojega kraja. Njihova zelo važna naloga je, da skrbijo za čimvečjo udeležbo mladine na zborih volivcev, kjer pa ne sme biti samo pasivni poslušalec, temveč morajo mladinci nastopiti s predlogi in sklici ter po svojih močeh čimveč prispevati k reševanju prebitih vprašanj. To je potrebno tudi zagledati, ker se bodo organizacije Ljudske mladine lahko borile za izvolitev mladih ljudi v ljudske odbore le tedaj, če bodo imele pri ljudeh potreben ugled. Tega bodo imele, če ne bodo zaprte same vase, ampak bodo deležale tudi navzven.

Mladinske organizacije prav tako ne smejo pozabiti na tiste mlade ljudi, ki bodo letos prvičkrat volili. Že sedaj je treba sklicevati sestanke s temi ljudmi in jim pojasnjevati pravice

in dolžnosti državljanov FLRJ. Od organizacij Ljudske mladine je odvisno, ali bodo bližnje volitve velik in pomemben dogodek za te mlade ljudi, ali pa bodo videli v tem zgolj neko formalnost, ki se bo vsakih nekaj let ponavljala.

Ker bomo letos prvič volili tudi zbor proizvajalcev pri občinskih ljudskih odborih, je potrebno, da se tudi mladinske organizacije v podjetjih pripravljajo za volitve. Njihov naj-

lepši prispevek k volitvam bo, če se bodo še bolj aktivno vključile v reševanje problemov podjetja in če bodo storile vse za nadaljnje povečanje proizvodnje, za vzgojo mladih proizvajalcev itd. Tudi mladi združniki bodo letos volili odbornike v zbor proizvajalcev, zato je potrebno, da pregledajo svoje dosedanje delo in se očistijo za prihodnje, še uspešnejšo pot k skupnemu smotru. Čeprav je moj sestavek le

Koristen dogovor mladih združnikov

Pred kratkim je bila v prostih kmetijskih poslovnih proizvajalnih zveze v Urečah prva seja novozvoljenega okrajnega odbora aktivov mladih združnikov. Zastopniki aktivov so se temeljito pogovorili o svojem dosedanjem delu ter sklenili koristen dogovor za prihodnje leto.

V našem okraju dela 17 aktivov mladih združnikov, v katerih je vključeno preko 450 mladih kmetijskih fantov in deklet. Kmetička mladina je že dolgo čutila potrebo, da se aktivno vključi v prizadevanja za preobrazbo naše vasi. Mnogo problemov je mladina začela reševati preko organizacij Ljudske mladine, ki so marsikaj na vasi žarišče kulturno-prosvetnega in družabnega življenja. Kmalu je dozorelo spoznanje, da je kmetijska zadruga predvsem in najbolj produktivna in odgovorna za pospeševanje kmetijske proizvodnje in razvijanje socialističnih družbenih odnosov na vasi. Tudi kmetijske zadruge same so čutilo potrebo, da pogumneje vključu-

jejo kmetičko mladino v družbeno življenje na vasi.

Preteklo je že eno leto in pol od ustanovitve prvih aktivov mladih združnikov. Aktivji so že premostili težave in se organizacijsko utrldili. Člani aktivov so napravili mnogo gnojnih in sortnih poljskih uspeš. Tudi raznih tekmovanj je bilo precej. Prednjačili so predvsem aktivji v Sevnici, Sentjanu, Studencu, Kapelah in Brežicah, a tudi drugod niso zaostajali. Mladina je zelo rada obiskovala razna tekmovanja. Mnogo je bilo tudi ekskurzij na vzorno urejena posestva, kjer so mladi združniki lahko spoznali prednosti moderne obdelave zemlje.

O vseh teh uspehih so se na tej seji temeljito pogovorili. Ugotovili so, da so vse oblike dela bile v dosedanjem razvoju aktivov mladih združnikov potrebne in koristne. Marsikaj kmetički fant je spoznal koristnost umetnih gnojil ter izbranih semen. Pa ne samo to. Mladi združniki so si v kmetičkih gospodarskih šolah nabrali tudi preprosto teoretično znanje, ki ga sedaj že s pridom uporabljajo v praksi. Prišli so tudi do spoznanja, da morajo v prihodnje preiti na nove oblike dela. Tudi aktivji mladih združnikov se morajo čim bolj konkretno vključiti v prizadevanja za doseganje večje kmetijske proizvodnje. Večji pridelki in cenejši pridelovalni stroški so pa možni le z modernizacijo obdelave zemlje in uporabo vseh agrokemičnih in agrotehničnih pripomočkov. Ti pa so seveda rentabilni in donosni le na večjih površinah. Ni torej dovolj, če pri raznih poljskih, tako sortnih in gnojnih, samo ugotovimo prednosti uporabe umetnih gnojil ali dobrih semen, ampak moramo ta dognanja tudi začeti uporabljati v praksi. Torej od drobnih proiz-

kysov moramo preiti na proizvodne poljske na večjih površinah, ki naj prinesejo tudi večje pridelke. Aktivji mladih združnikov bi lahko svoje proizvodne poljske začeli uporabljati na zemljiščih, ki so last splošnega ljudskega premoženja. In ne samo to. Tudi razne plantažne nasade bi mladi združniki marsikaj uredili. Okrajna zadruga zveza je pripravljenja priskrbeti v ta namen potreben kredit ali pa dati tudi subvencijo, da bi na ta način usposobili večje površine. Aktivji mladih združnikov v Brežicah že razmišljajo, kako bi uredili plantažni nasad jablan. Nasad naj bi imel 2 ha površine. Upamo, da bodo mladi združniki v Brežicah, ki so že doslej držali svojo besedo, tudi to namero izpolnili. Nadalje je mnogo možnosti za gojitve črnega ribezja. Morda bi bilo umestno, da bi se kakšen aktiv

posvetil vzgoji sadik črnega ribezja, ki jih danes zelo primanjkuje.

Na tej seji so se mladi združniki dogovorili, da bodo aktivji tekmovali med seboj. Osnovna vsebina teh tekmovanj bo, kateri aktiv bo uspel napraviti več proizvodnih poljskov na večjih površinah, uredil večje nasade, vključil čimveč svojih članov v zvezno tekmovanje za večje hektarske donose ter storil čimveč za izobražbo svojega članstva.

V jeseni bodo v Sevnici ustanovili kmetijsko zadrugo šolo. Do sedaj je še zelo malo prijavitev za to šolo. Zato so se na seji dogovorili, da bo vsak aktiv poslal v šolo vsaj enega svojih članov. Seveda bodo morali tudi kmetijski zadruge pokazati potrebno razumevanje in te mladince v času šolanja — letos samo tri mesece — tudi stipendirati. K-c

Mladina radeške občine pred pomembnimi uspehi

Enomesečno tekmovanje, ki ga je razpisal občinski komite LMS v Radečah med svojimi osnovnimi organizacijami v počastitev VI. kongresa Ljudske mladine Slovenije in občinskega praznika, bo skoro končano. Trenutno se ni mogote govoriti o končnih ocenah posameznih osnovnih organizacij in bodo snane šele po 1. septembru, vendar pa lahko že danes rečemo, da so nekatere osnovne organizacije mladine dosegle že do sedaj pomembne uspehe, ki jim bodo trdna osnova za nadaljnje delo.

Radeška osnovna organizacija mladine sodi prav gotovo med prve. Ta je žarišče svojega dela prenesla na letno telovadnico, kjer so bile dnevno vaje za igro »Minarjev Janez« pri kateri sodeluje nad polovico organizirane mladine. Na istem mestu so bili številni debatni večeri, delovne akcije in ostalo delo. Marksistični krožek, ki deluje v sestavi te organizacije, je v celoti predelal začetni program predavanj in diskusijskih vaj. Pomol, ki jo je nudila radeška mladina ostalim, zlasti vaškim organizacijam mladine, je bila velika. Številna predavanja na terenu in razne druge oblike dela so terjale mnogo

prostega časa mladih aktivistov. Omembe vredno je še delo komitaj, ki so z najrazličnejšimi akcijami dopolnjevale program dela.

Tudi mladina v Tovarni, pa prija je z dosedanjimi številnimi akcijami častno počastila VI. kongres LMS in občinski praznik. Na področju športnih tekmovanj bodo papirnatih, prav gotovo močno konkurirali vsem ostalim. Pa tudi ostala dejavnost papirniške mladine je vredna pohvale in je pričakovati, da bo ta organizacija posle 1. septembra dosegla najboljše rezultate.

Med vaškimi mladinskimi organizacijami prednjači Podkum, ki je do sedaj že dosegel posebnost veliko točk v politično-ideološkem delu, na tudi na drugih področjih so Podkumčani glede slabih pogojev, v katerih morajo delati, dosegli pomembne uspehe.

Osnovne organizacije mladine v Jagjenici, Zidanem mostu, Vrhnem, Loki in Svibnem, ob času, ko to pišemo, nekoliko zaostajajo za drugimi, vendar je razlika neznatna in lahko vsak čas pričakujemo, da bo prišlo do sprememb v dosedanjem redu.

Nedvomno je to tekmovanje zelo koristno in bodo doseženi

uspehi gotovo v prid mladini radeške občine. V nadaljnjem tekmovanju, ki ga okrajni komite LMS razpisuje v počastitev VII. kongresa ZKJ, pa še nekaj: mladi ljudje so se seznanili s temo, o kateri bodo razpravljali na bližnjem kongresu Ljudske mladine Slovenije v Celju, na drugi strani pa so s svojim delom že v avgustu nadse lepo počastili občinski praznik Radeč.

Tik pred začetkom tekmovanja koscev AMZ iz Sevnice

Med dvema kongresoma

VI. kongres Ljudske mladine Slovenije bo za nadaljnje delo naših mladinskih organizacij in za družbeno dejavnost mladine sploh izrednega pomena. Po mojem mnenju bo kongres gledano svojo kvaliteto in sedanje delo mladine predstavljalo enega izmed najvažnejših dogodkov v tem letu.

Obdobje med obema kongresoma Ljudske mladine je bilo tako polno poti in ciljev, na katere so vplivali notranje in zunanje politični dogodki, da je iz tega nujno sledila velika razgibanost mladine na vseh področjih. Vzgojno delo z mladino sodelovanje mladih ljudi pri delavskem in družbenem upravljanju, pri iskanju novih poti v našem kmetijstvu, društvena dejavnost mladine in najrazličnejše stare in nove oblike dela, so vprašanja, pri katerih reševanju smo že mnogo storili. Vendar pa je potrebno, da bo kongres z analizo vsega tega poiskal pametne in koristne zaključke, ki naj bi bili sestav-

ljem, na naših dosedanjih izkušnjah ob upoštevanju našega trenutnega stanja. Zato je naša dolžnost, da smo v svojih osebnih pripravah na kongres čim bolj dosledni in da bomo s konkretnimi primeri in predlogi pomagali kongresu pri njegovem delu.

Janez Zahradnik

Pust, deževni dan je bil, ko sem šel z doma. Prvo veselje in pričakovanje nečesa novega se je spojilo s sentimentalno ožnostjo srca, ki za nekaj časa zapušta svoje domače prijatelje in se to drugih stvari, ki se ti v takem trenutku zde lepše kot kdaj koli prej. Se ko si doma, tipaš okrog sebe z očmi in hodeš v nekaj trenutkih strpati vase vse lepo, da se med tujimi ljudmi raznese v tebi, da nosiš vsak spomin in srcu kot krasen soplek duhtenega cvetja, ki ga občuduješ, ker veš, da je lep in estiven. Se lepše kot vse to pa je ljubzen do domovine, ki jo človek prav zaupa tudi tedaj, ko se znajde med tujimi ljudmi, in spozna da od tebe samo nekaj pričakujejo, ti pa jih moraš ubogati in jim biti pokoren.

Pa da se vrnem na začetek svoje poti. V Zidanem mostu je bil Tauern-Express nabito poln. Sele v Ljubljani sem dobil prostor v kupeju. Tjaki je bila skupaj pisana družba: trije Grki, ena Nemka, en Turek, dva Bosanca in jaz, Slovenec. Ko smo se odpravili iz Ljubljane, nas je obšla neka odkrita bojazan pred cariniki. S komer koli sem se kdaj pogovarjal, mi je pravilo, kako neusmiljeno ti premečejo priljago, in če se jim zdi, napravijo celo telesno preiskavo. Zato smo se v Kranju, ko je vstopil v kupe carinik, stisnili vsak v svoj kot, kakor porodi otroci, ki se boje ostre očetove besede. Toda na moje veliko, veselo presenečenje se carinik sploh ni dotaknil naših kovčkov. Le odvečno vsoto denarja je moral vsak prigrasiti, ki je potem proti potrdilo ostala na jesenjski carinarnici. Tudi pregled potnih listov je bil povsem formalen, in po polurnem postanku na jesenjski postaji je električna lokomotiva s precejšnjo naglico zapeljala v najdaljši jugoslovanski tunel, in ko smo se spet pripeljali na svetlo — smo bili že v Avstriji.

Tone Zagorc:

MED NEMCI

majhnimi stajicami za seno — vse to je tako lepo, ko da ne potuješ skozi naravo, ki si je vsak dan navajen, temveč da si med nečim lepšim, edinstvenim.

Salzburg je mejna postaja med Avstrijo in Nemčijo. Menjalci denarja pridejo tu kar v kupeje, in dobrodošel jim je vsak denar, samo da pri tem kaj zaslužijo. Toda vlak ne stoji dolgo. Avstrijske sprevednike zamenjajo nemški, in kmalu se pojavijo tudi nemški cariniki. Kdo ve kaj radovedni niso, toda za cigarete in slivovko se zelo zanimajo. Če imaš pri sebi več kot dve sto cigarete, moraš plačati zanje precejšnjo carino, sicer ti jih neusmiljeno zaplenijo. Tako se je zgodilo tudi mojemu sopotniku iz Bosne, ki je potoval na prakso v Bruchsal.

Kmalu zatem je prišel sprevednik. Moj sopotnik ga je prosil za neko pojasnilo, in ko je dobil odgovor, mu je ponudil cigareto. Toda sprevednik mu je s službeno prijaznostjo odgovoril: »Hvala, gospod, sem v službi, pa tudi pretežke so zame jugoslovanske cigarete.« Če bi mu ponudil cigareto Anglež, Grk ali Nemec, bi jo gotovo vzel, toda od Jugoslovana je ni maral. Videti je bilo, s kakšnim ponosom je rekel te besede, češ da bi Nemec vzel cigareto od Jugoslovana, ne, tega pa že ne!

Takšno je bilo moje prvo srečanje z Nemcem na nemških tleh. Morda sem imel smolo, da sem pri njem naletel na to spoznanje, ker večina Nemcev je

danes drugačna, kot je bila tista leta tik pred drugo svetovno vojno.

Vojna od Freilassinga, to je od prve nemške postaje, je bila zame nekaj posebnega. Bliskoviti kontrasti že takoj preko avstrijsko-nemške meje. Vseposvoda je upadljiva vsaj navidezna blaginja. V majhnih, vilih podobnih hišicah ne stanujejo samo premožnejši, tako imenovani poslovni ljudje, ampak tudi kmetje in delavci. Skoraj pred vsakim kmetičkim poslojem je stal osebnih avtomobil, dvorišča so polna poljedelskih strojev in vendar kmet še zmeraj ni zadovoljen.

Okrog osme ure zvečer smo bili v Ulmu. Skoraj vsak človek, ki se količkar razume na umetnost, ali ima sploh kaj smisla za lepoto, se začudeno zazre v krasno ulmsko katedralo, ki jo po pravici prištevajo med največje znamenitosti Evrope. Zda sem že čisto pred koncem poti — pred Stuttgartom.

Med maloštevilnimi potniki na peronu sem bil tudi jaz. Vsakogar je nekdo pričakoval, meni pa se je zdelo, da me ne čaka nihče. Ob pol desetih zvečer bi se v mestu z osem sto tisoč prebivalci kaj težko znašel. Toda tik pred izhodom me pokliče žena mojega prijatelja, ki me je poznala samo po fotografiji. Za njo se mi je kmalu nasmejana približal tudi njen mož.

Vsako snidenje po dolgih letih je čudovito. Zdi se, da si ljudje v takih trenutkih nimajo kaj povedati. Samo gledajo se in njih smeh ti razodene usako skrito misel srca.

Po večerji v okusno opremljenem hotelu na železniški postaji smo se z avtom odpravili po Königstrasse, eno od najlepših in najbogatejših ulic v Stuttgartu. Dolga reka avtomobilov se je počasi premikala med rožnato neonsko svetlobo, na koncu ulice pa se je razlila na vse strani, in šele zdaj je bilo mogoče nekoliko hitreje voziti.

Ko smo prispeli domov, se je ob šampanjcu razvila življana debata. Moji prijatelji so bili radovedni, kako je v Jugoslaviji, jaz pa bi bil prav tako, v enem duhu rad zvedel vse o življenju v zvezni republiki Nemčiji.

Naslednje dni sem se srečal s mnogimi ljudmi, in celo z ameriškim vojakom, ki so stacionirani v Nemčiji v okviru sil severno-atlantskega pakta. Ob vsakem pogovoru s temi ljudmi sem se prepiral, da jih preveča nov, humanjši odnos do soljudi in celo neka navdušena miroljubnost do vseh narodov, razen od Sovjetske zveze. Ne smem reči, da sovražijo ruski narod, pač pa njihovo družbeno ureditev. Zagrizeno se bore proti vsaki komunistični ideji, toda to niso delavci in mali obrtniki, pač pa industrialci, veletrgovci in veleposelniki. Vsi pa smo lahko veseli, da nemški narod ne želi biti nikoli več pod železno vojaško diktaturo. Nemci so z vsemi silami otepajo oborožitve, ki nikoli ne prinaša blaginje in sreče, pač pa v poklice v vojsko, zvišanje cen in davkov. Tega pa se Nemci boje. Zdi se, da jim je druga svetovna vojna dala dober nauk, da je človeško življenje nekaj več kot prazna vera v bolehalov prepričanje nekega nacističnega, ki si je utrl pot do oblasti z židovskim denarjem, nato pa je hotel prav te ljudi na ogačen način popolnoma izbrisati. Nekaj čuden odnos do Židov imajo Nemci še danes. Toda čemu? Mar niso vsi ljudje rojeni z enako dobrimi in slabimi lastnostmi? (Dalje prihodnjik)

6 DENARNIC

išče poštenega
najditelja

Trg se je polagoma praznil, le nekaj kupcev se je prerivalo med redko postavljenimi stojnicami, za katerimi so dremale branjeve. Tudi upokojenka Pavla se je s trudnimi koraki namenila proti domu, nakupila je samo nekaj jajč in zelenjave, kajti denarnica je bila v teh poslednjih avgustovskih dneh, že skoraj prazna. Ozrla se je proti nebu, ki je iz temne pajčevine oblakov počasi vztrajno pršil prvi jesenski dež. Oklevala je vzela svojo staro marlo iz cepla in jo razprostrla...

Ni pa opazila, da je hkrati potegnila iz cepla tudi svojo staro denarnico, ki se je pokotala po razmočenih tleh. Vedno znovala ji je ta stara denarnica privabljal prijeten spomin na pokojnega Miha, jo, koliko let je preteklo od takrat, ko sta bila na oklicih in jo je za roke vodil po pisanih semnju in sta se končno postala pred stojnico z spominki. Denarnica ji je bila takoj nadvse všeč...

V gasilskem stolpu je ura počasi odbila — pol poldne. Pozorni opazovalec bi lahko opazil, da je denarnica še dolgo ležala tam kamor je padla. Končno, mlajša gospodinja je skoroj stopila nanjo. Sunkovito je pogledala okoli sebe. Gleda jo, odšla je dalje. Se nekaj mimoidočih je prestreglo z očmi denarnico, ki je vsa blatna ležala pod njihovimi nogami, toda v njih ni bilo prave volje, da bi jo pobrali.

Tedaj je branjeve, ki je postavila svojo stojnico v desni vogal pokritega tržnega poslopja, skočila izpod lope in pobrala denarnico. In že se je popolnoma mirno pogovarjala s kupci, kot da se ni nič zgodilo. Le za trenutek ji je kdaj pa kdaj ušel pogled na predpasnik, kjer je tielal najden predmet. Obraz se ji je komaj opazno razširil v zadovoljen smehljaj.

DENARNICO JE IZGUBIL »ZASAVSKI TEDNIK«

Tako je v sredo, 28. avgusta, stekla akcija »Zasavskega tednika«.

Takoj vam moramo izdati, da je prejšnja zgodba le delno resnična. Kajti denarnico je pravzaprav izgubil »Zasavski tednik«, namenoma seveda. Potem pa smo iz skritega kotička opazovali, kaj se bo z njo zgodilo. Zadnje tedne kar pogosto slišimo: pri N. so ukradli obleke, vidni so v trafikah... Vzemir-ljive novice so se bliskovito razširjale in se spetoma naplavalce. Čeprav so varnostni organi uspešno posredovali, ljudje še sedaj radi govorijo o tem, in vidijo za vsakim oglom tatove.

Stric, nate, tole je vaš!

najnega dežnika sva neopazno zasledovala kaj se dogaja za nama. Izza ovinka je prišla skupina štirih delavcev, že nekaj korakov prej so opazili denarnico. Največji med njimi jo je bliskovito pobral in jo vtaknil v zadnji žep svojih temnomodrih delovnih hlač. Tako nato so naju prehiteli, med klokočanjem vode v njihovih gumijastih škornjih, sva prestregla nekaj

NEDOLZEN REPORTERSKI TRIK

Denarnico št. 2 je ob 12.15 klega Jak spustil skozi levo hiacnico na pločnik pred upravo STT. Tega trika sva se posluževala tudi pri nadaljnjih »zgu-bljenih denarnicah«. Počasi sva odšla naprej, toda skozi luknje

V uredništvu »Zasavskega tednika« smo sklenili, da na svoj način ugotovimo poštenost ljudi, ki živijo v našem mestu. Zbralimo svoje stare, že zdavnaj odslužene denarnice, ki naj bi jih zgubili, potem pa počakali, koliko jih bomo dobili nazaj. V vseh šest denarnic smo vtaknili za 400 din denarja, star ključ in, da bi bila potvorba vernejša, tudi nekaj trgovskih računov. Legitimacije jasno nismo mogli pustiti v njih, zato smo prišli na srečno misel. V denarnici bo »slučajno« tudi bančni odrezek od pokojnine. Tako smo skonstruirali tudi upokojenko Pavlo, ki naj bi bila denarnico izgubila. Na odrezku je naslov, najditelj bo vedel kam denarnico vrniti, in tudi važen podatek, 4700 din pokojnine s katerimi stara žena res ne more najboljše živeti.

DENARNICA ŠTEVILKA 3
Malo čez dve so se usuli po cesti delavci. Denarnica je ležala na tlaču med pošto in rudniškim magazinom.

Na Trgu revolucije smo »izgubili« denarnico št. 3. (Mesto je označeno z belim krogecem.) Vsač čas jo bo nekdo zagledal in pobral.

— Glej, pritoželi! — je presenečeno vzdihnil starejši delavec, srednje rasti. Pobral je denarnico, ostali pa so ga obkrožili. Njihova seveda ni bila. — Jutri bom vprašal še v delavnici čigava je... — Nadaljnje besede so se izgubile, ko je odhajal proti Trgu svobode.

OTROCI SO SE IZKAZALI

Denarnica št. 4 je bila nezgubljiva. Pošten najditelj so vedno znova klicali ali pa tekali za nama.

— Hej vi! — Na račun najine nepazljivosti sva preslišala precej pikrih opazk. Sebe po dveh urah sva našla na Trgu svobode primeren kotiček. Na grbančast asfalt je neslišno zdrsnila velika rjava denarnica. Oba sva nestrpno pogledovala proti skupini otrok. Kaj bodo storili ti?

Dekle v črni se je neopazno izkotalo iz skupine in se pogladilo proti listnici. Male roke so hlastno pograbile usnen predmet. Planila je pod most pri klavnic. Tedaj so z vrštem navallili tja tudi ostali bosopetzi. Za igro jim ni bilo več mar. Puncica je začutila nevarnost in se prihujeno odplazila po hladni strugi Trboveljske. Med kolena je stisnila denarnico, si slekla nepopacken črn čolnarski plašč in ga začela boječe prsti v žolci vod. Skupina se je počasi, molče blizala. Obrazji so bili resni in grozeči.

— Kaj misliš z denarnico? — Zbežani! »ne vem!«
— Tatica! Se enkrat, pa boš videla...
In kmalu potem:
— Strica, nata, tole je va-jino!
— Kaj bi storili, če naju ne bi takoj našli?
— ... na milico, ali oglas v časopisu — je planilo iz vseh ust, samo kuštrav pobalini, ki mu je

glas mutirajoč piskal, je z obžalovanjem vzdihnil:
— Oh, tri velike porcije sladoleda!

INTERMEZZO V MAGAZINU

Dež se je gosteje vili. Stopila sva pod kap — v trgovino Rudniškega magazina. Mrak je že sedel na trboveljsko dno, luči še niso bile prižgane. Denarnica št. 5 je obležala na prodajni mizi. Pomešala sva se med kupce. Tedaj je medkajčoča fluorescentna luč svetlo presekal obokan prostor.

Puncica desetih let je denarnico prva opazila. Nič ni razmišljala. Tekoj je začela iskati lastnika med ljudmi okoli sebe. Ne, nihče ni izgubil denarnice! Kaj je hotela, odšla je k poslovo-dji in mu predala najdeno. Lastnik se bo verjetno kmalu oglašil.

Zadnja listnica je nekaj pred šestimi padla med preprivojoče Trboveljčane v foyeju Delav-skega doma. Bila sva med njimi. Vstopajoči v napetem pričakovanju filma, denarnice na tleh niso opazili. Prišla je v roke bilje erak pri desnem vходу.

TRILE POŠTENI NAJDITELJI

V redakciji smo nestrpno pričakovali novice.

Z denarnico št. 6 je biljeterka že pred filmom obšla vrste gledalcev in vpraševala po upokojenki K. T. (ta nam je posodila pokojniške odrezke). V četrtek jutraj je k upokojenki K. T. prišlo več sinotnih gledalcev sporočiti, da so »Delav-skem domu našli denarnico. Tako smo morali ponjo.

Jože Kralj s Trga svobode je izročil dežurnemu milničniku prejšnji dan najdeno listnico št. 3.

Politični mozaik

LUJDJE UMIRAJO — PETROLEJ OSTAJA

Tudi Jemenci niso več krotke ovce, kot so bili nekoč. Zahtevajo svoje pravice in se upirajo britanskemu poseganju iz protektorata Adema, ki je pravzaprav del Jemana.

No, Britanci so se zadnje čase tu lotili zelo dragih sredstev za prepricavanje in pomirjevanje — reaktivnih bombarderjev.

Ako po takem »prepricavanju« ne bo ostalo več Jemencev — tem bolje. Petrolej bo vsekakor ostal.

VAŽNO JE, ZA KOGA GRE

V Ameriki je postal zelo popularen slogan »Zaljubljen sem v Johna Fosterja Dullesa«. Pravijo, da se sam Dulles zelo dobro zabaval, ko je poslušal to popevko. Upajmo samo, da si te pesmi ni izmislila kakšna »atomaska« lepotica.

NEKOGA BO PRAV GOTOVO »NAMILIL«
Novi obrambni minister v ZDA Neil Mc Elroy je največji ameriški fabrikant mila. Kot predsednik tega velikega podjetja je prejel letno 280.000 dolarjev plače, medtem ko bo kot minister imel samo letno plačo 25.000 dolarjev.

Nemogoče je verjeti, da bi tako dober trgovec, kot je on, ne imel pri stvari svojih računov. Nekoga bo vsekakor »namilila«.

DA BO VIDETI KOT ZMAGA...

Britanci se že nekaj tednov bojujejo v Omanu, kjer se jim oporeno upira — 2000 volakov.

Da sramota ne bi bila prevelika, Britanci z reaktivnimi bombarderji uničujejo omanska naselja. Ko bodo presteli izgube civilnega prebivalstva, bo videti, da so tamkaj vodili velike in hude boje, v katerih so Britanci vendarle zmagali.

— Köhler pa je zakašljaj, kakor da hoče homisarja na nekaj opozoriti, toda Fuchs mu je nejevoljno z glavo odkimal.

Mladi dami pa je ta zabava postala že dolgočasna. Vse je že povedala, s čimer je hotela napraviti na oba gospoda kar najboljši vtis.

»Zelite še kaj vedeti od mene?« je vprašala. »Policija je pač vedno radovedna. Rada bi namreč odšla k Evgenju. Čudil se bo, kje sem se tako dolgo zadržala, ker je prav gotovo slišal moj avto.«

Pričela je vleči levo rokavico z roke, ki pa je ni mogla takoj sneti, ker se je nekje zataknila. Zaradi tega jo je potegnula z roke kar enostavno pri zapetju tako, da se je rokavica obrnila in je bila njena svetla podloga zunaj.

Komisar je opazoval to proceduro mlade dame in razmišljal, če naj ji pove, kaj se je v zadnjih štirinajstih dneh v sanatoriju zgodilo. Njena brezbriznost proti drugim ljudem in njena izrazita sebičnost mu tega nista priporočali. Mlada dama je povsem ustvarjala videz, da jo zanimajo samo njeni gledališki uspehi in koristi od tega. No — naj gre k njemu, da dobi svojo biserno verižico!

Carlona je končno le snela s svoje levice nagajivo rokavico in si jo položila na kolena.

Köhler se je začudil, kaj se je zgodilo, da je komisar na stolu kar naenkrat omahnil. Globoko se je stegnil naprej in njegove oči so strmele na mezin mlade dame, na katerem se je bleščal prekrasen prstan z najlepšim in največjim safirjem, ki jih je kdaj koli videl v življenju! In na bisere se je po poklicu razumel.

Komisarju se je zdelo, kakor da so se mu usta popolnoma posušila, — zdelo se mu je, kakor da je nekdo nenadoma potegnil zaveso, za katero se odgrinja grozna skrivnost...

»Gospodična Carlona,« je rekel s čudno hripavim glasom. »Gospodična Carlona, jaz...«

Takrat pa je nekdo potkal. Nejevoljen je pogledal proti vratom. Postrežnica je vstopila v sobo, na roki pa je nosila srebrn krožnik, na katerem so stali trije kozarčki, napolnjeni z neko zelenkasto tekočino. Greta ni opazila niti močno nagubanega čela komisarja niti Köhlerjevega jezika, s katerim si je močil ustnice, ko je zagledal napolnjene kozarce.

»Gospod profesor Lornssen vam pošilja kozarec likerja. Dejal je, da vam je potrebno osvežilo. Prinesel sem liker, ki ga ima gospodična Carlona najraje,« je pripomnila Greta in videti je bilo, kako se dekle trudi, da bi se prijazno nasmejljala.

»To je pa res lepo od Evgena! Recite gospodu profesorju, da pridem takoj k njemu, kakor hitro bomo tu skončali,« je rekla gledališka igralka Greti, ki je že odhajala proti vratom.

Komisar je vzel enega izmed kozarcev in ga nesel proti ustom. Toda pil ni.

(Nadaljevanje sledi)

FLORENTINA

XVI. NADALJEVANJE

»Hm... v vsakem primeru, Cherve, nobenemu niti besedice o tem! Nobenemu, razumete! To veča samo midva. Utegnilo bi se zgoditi, da bi Nemci kar koli »zvohali«, in to bi bila strašna katastrofa za našo organizacijo.«

»Vem, gospod polkovnik.«
Nato sta se napotila vzdolž parka. Videla sta, da je čuvaj pobiral koščke papirja in jih metal v koš. Na osamljeni klopi je sedel neki parček. Neke guver-nanta je tolažila jokajočega otroka.

»Kaj ste storili, gospod polkovnik, da so naju tako hitro izpustili?«

»Nič, dragi moj! Vaša osvoboditev je pravzaprav delo neke mlade dame...«

»Da ni to neka mlada sestra od Rdečega križa, ki mi je prinesla pisemce?«

»Točno, njej dolgujete zahvalo za svobodo. Ali sploh veste, kdo je ta ženska?«

»Nimam pojma!«

»Dobro, povedal vam bom: to je šarmantna madame — Florentina...«

»Ni mogoče! Madame Florentina — vzdikne začuden Cherve. »Ali je mogoče, da se je ta ženska napotila v levji brlog, v zapor Saint Jules? Tega ne morem razumeti!...«

»Hudičovo drzen podvig, res je,« poroče polkovnik in se srdito nasmehe. »Neverjetno drzna ženska. moram priznati. Verjetno ste že slišali o kapetanu Jock-senu? Skupaj z njim vodi neko skupino angleške vo-hunske službe v Belgiji. Vplivu te dvojice se morate zahvaliti za prostost.«

»Toda, kako sta uspela?«

Polkovnik zgane z rameni.

Niti sam ne vem. Vendar se mi zdi, da v našem poklicu ni preveč pametno postavljati podobnih ali odvečnih vprašanj. Pa vendar, več stvari me silijo zaključiti, da je vmes... Polkovnik zgane s prsti, kot bi šel denar.

»Mislite podkupnino?«

»Po vsej priliki. Sodim, da to ni nemogoče, ker je šlo tokrat za ljudi, ki so ilegalno prestopili demar-kacijsko linijo,« reče polkovnik in se lahko nasmehe. »A zdaj, majhno iznenadenje, dragi Cherve.« Cherve se obrne.

»Ste slepi? Poglejte tja, na ono klop, tam? Tisti ljubezenski par.«

Cherve pogleda v pokazani smeri. Potem se zgane, kot bi ga picila osa.

»Sto hudičev! Pa to je ona...«

»... Madame Florentina. A tisti gospod poleg nje, s sivimi lasmi, kapetan Jocksens. Zmenil sem se z njim za sestanek, moramo se pomeniti o važnih stvareh.«

Tisti hip sta opazila polkovnika in Chervea tudi kapetan Jocksens in Florentina. Lahni korakov sta se oba napotila k njima.

»Madame vas bo spremljala...«

»Bon jour, dragi kapetan!« pozdravi Florentina Chervea in steguje roko. Na to ga premeri od nog do glave in nadaljuje: »Moram ugotoviti, da vam modra obleka mnogo bolje pristoji, kot ona — zebasta...«

»A vam gospa, mnogo bolje ta, modra, kot ona, od Rdečega križa.« Potem se polkovnik Zoren obrne k Prosperu: »Corps Franc-Belge! vam dolguje globoko zahvalo, kapetan Jocksens.«

Prosper zmaje z glavo.

»Nikar ne govorimo o tem, gospod polkovnik. Stori-mo tisto, kar je v naši moči, da bi pomagali našim belgijskim zaveznikom v njihovi težki borbi proti sov-ražniku.«

Nato se obrne k Cherveu: »Kar zadeva vas, gospod, moram povedati, da sem se dogovoril s polkovnikom Zorenom. Kmalu boste odpotovali v London.«

»Jaz? V London?« Cherve dvoumno pogleda prvega in drugega. Podoba je, da ne ve, kaj bi...

»Da, vi, Cherve!« potrdi polkovnik Zoren. Nekoliko mi je žal, ko se moram posloviti od vas, gospod kape-tan, toda vsi veste za razloge.«

(Nadaljevanje sledi)

E. E. L.

SKRIVNOST SANATORIJA

27

»Vi torej njegovim opravičilom niste verjeli?« se je smehljaj Fuchs. »Moškini sploh ne verjamem nič več! Kadar sem ga poklicala po telefonu, je bil vedno nervozen. Mislite, da naj verjamem, da je bil tako nemiren zaradi preučenosti od dela?«

»Se vam je zdelo, da se je spremenil, gospodična Carlona?«

»Da. Pričela sem se jeziti nanj. Prej sem se ga komaj otepala; ni vedel, kaj pri stori zame. Večkrat sem že začela sumiti, če nima morda tu v hiši — Kaj pravite, gospod komisar, ali so v sanatoriju lepe mlade ženske?«

»No — bi kar šlo!« se je muzal Fuchs.

Köhler se je v ozadju sohe, kakor je bilo videti, imenitno zabaval. Zibal se je na prstih nog sem in tja in močno se je trudil, da se ne bi zasmejal na glas.

Komisar je hitel, da bi še ujel vlak, preden bo gledališka igralka preskočila na drugo temo.

»In zato ste prišli nočjo semkaj, da mu malo podkurite, kajne?«

»Oh ne, tako neumna pa spet nisem! Seveda bi mu zelo rada navila ušesa, toda obljubil mi je bil, da —. Sicer pa to ne sodi semkaj. Ne, kar sem mu hotela povedati, sem storila že danes opoldne po telefonu. Kaj sem hotela vprašati: kdo pa je v sanatoriju tako nepričakovano hitro umrl?«

»Tega vam ne morem povedati na kratko, gospodična Carlona! Najprej je umrla gospa Petersen...«

»No — to pač ni nikogar iznenadilo. Gospa je že dolga leta belehala in pri njenih težavah s srcem je bilo pričakovati tudi kaj takega. Razen tega je bila gospa Petersen stara že daleč preko sedemdeset let, kajne?«

Komisarju ni bil posebno všeč način, kako ta mlada dama govori o smrti drugih ljudi, vendar svoji sobesednici tega ni hotel očrtno pokazati. Ali ni pri telefonu rekla, da mora profesorju sporočiti nekaj nujnega? In to važno govorico je hotel vedeti, četudi morda za njegove preiskave ni neposredno važna.

»Nadalje je umrl tu tudi doktor Warren,« je dejal in mlado damo pozorno pogledal.

»Oh — mladi, prijazni Warren? Kaj pa je bilo z njim? Ali je bil bolan? O tem mi Evgen ni črnil besedice. To bo zanj, mislim, zelo neprijetno. Menim namreč, za profesorja Lornssena.«

»Da, vse kaže tako. — In kaj ste hoteli profesorju povedati tako važnega, da ste se pripeljali tako pozno zvečer semkaj, četudi ste bili po gledališki predstavi prav gotovo utrujeni?«

Nasmejala se je. »Oh — to napravim večkrat, če sem ravno take volje! Danes pa sem imela za to poseben vzrok.«

Za hip je prenehala in se ozrla nazaj na Köhlerja, ki si je tedaj ravno strikal neko smet z rokava. »Izdala vam bom sedaj nekaj, kar je pravzaprav skrivnost, toda policija je, kakor vem, molčala. Evgen mi je namreč obljubil, da mi bo dal biserno ovratno verižico svoje pokojne matere na dan, ko bom dobila v novi Stockmarjevi gledališki igri glavno vlogo. Prav danes jutraj mi je naš direktor dejal, da za to vlogo igralka Gross ne pride v poštev in da jo bom dobila jaz. Imenitno, kajne?«

»No, to je pa res odlično darilo, če gre seveda za pravo biserno verižico!«

Tu pa je Dorrit Carlona porastila.

»Kaj, ali mislite morda, da sem ženska, ki sprejema ponarejen nakit? No, potem se o meni zelo motite, gospod komisar! Evgen si sploh ne bi upal, da mi kdaj koli ponudi kakšen manjvreden nakit.«

»Vi pravite, da je ta verižica od njegove matere?«

»Da, od nje. Verižica je namreč dragocena zapuščina njene stare, odlične družine.«

»Ali ste, gospodična Carlona, z gospodom profesorjem Lornssenom zaročeni?« je radovedno vprašal komisar.

Dorrit Carlona je tedaj segla po svoji ročni torbici in vzela iz nje ogledalo in čopič s pudrom, s katerim si je pričela olepšavati obraz.

Köhler je z zanimanjem sledil vsaki njeni kretnji.

»Tako rekoč,« je odgovorila končno, ko je svojo torbico spet zaprla. »Vsekakor se lahko štejem za njegovo zaročenko. Evgen me je dolgo sili, da javno razglasiva najino zaročilo in se poročiva, jaz pa bi se tedaj seveda morala odpovedati svoji gledališki karieri, za kar se pa do danes še nisem mogla odločiti. Saj razumete, kaj bi to pomenilo zame?«

»Seveda, seveda!« ji je pritrdjeval, ona pa je nadaljevala:

»No, zelo sem radovedna, če bo držal dano besedo. Verižica je res nekaj krasnega!«

»Kolkor poznam profesorja Lornssena, mu bo v posebno čast, da vam lahko pokloni tako dragoceno darilo,« je dejal Fuchs galantno